

- ✦ Aalten
- ✦ Beltrum
- ✦ Bredevoort
- ✦ Eibergen
- ✦ Groenlo
- ✦ Harreveld
- ✦ Lichtenvoorde
- ✦ Lielvelde
- ✦ Mariëvelde
- ✦ Meddo
- ✦ Neede
- ✦ Rekken
- ✦ Rietmolen
- ✦ Vragender
- ✦ Winterswijk
- ✦ Zieuwent

Nieuwe kerk

Hersteld uurwerk

Zieuwent 125 jaar

Missionaire parochie

Parochiële Caritas Instelling

Activiteiten van Ontmoeting en Inspiratie

Van de redactie

Tegen de tijd dat u dit leest zijn de zomervakanties verleden tijd. De vakantieperiode is meestal een drukke tijd, we maken immers veel werk van "ontspannen". Echt rustig stil zitten komt er vaak niet van: er is altijd wat te doen, wat te bekijken of te beleven. Zo is de overgang van ons normale doen niet zo groot en toch zijn we er even helemaal uit.

Dat was voor de delegatie van de parochie die op bezoek ging naar Gambia net even anders. Niet echt vakantie, maar eruit waren ze en hoe. Vertier hoefden ze niet te zoeken, zij waren het vertier in het dorpje Bakary Sambouya. Lees over hun ervaringen, hoe levendig men daar kerk is, geniet van de foto's en krijg een indruk waar wij als parochie en parochianen aan hebben bijgedragen. Hopelijk binnenkort meer foto's hierover op de website.

Niet alleen in Gambia staan we als parochie

andere mensen bij, dat doen we ook dicht bij huis. Daarvoor beschikt de parochie over een vrij zelfstandig werkend orgaan genaamd de PCI. Wat zij doen, hoe ze dat doen en vooral voor wie kunt u lezen in het artikel op pagina 5.

En dat het bij ons ook niet helemaal een dooie bedoening is kunt u lezen in een bijdrage van pastoraal werkster C. Roetgerink genaamd "Naoberschap".

En ook de kerktoren van Eibergen is geen dode toren meer. Met de nodige gemeenschappelijke inspanning is de kerkklok weer bij de tijd is gebracht. Lees er over op pagina 10 en 11.

Uiteraard is er ook nieuws over en voor de jeugd en jongeren van onze parochie.

Dat en meer ligt op u te wachten in de onderliggende pagina's. Veel leesplezier gewenst.

Namens de redactie,
Berry Brockötter

Oude kerk in Bakary Sambouya, zie pagina 6 en verder voor de nieuwe kerk

Redactie blad

Luuk Kouijzer, coördinator
E: redactie@paulus-ludger.nl
Pastoor H. de Jong
Berry Brockötter
Vincent Stapelbroek

Redactie nieuwsbrief

Gerard Bartels, coördinator
E: nieuwsbrief@paulus-ludger.nl
Berry Brockötter
Vincent Stapelbroek

Beheer website

Luuk Kouijzer, coördinator
E: webmaster@paulus-ludger.nl
Gerard Bartels
Vincent Stapelbroek

Internet

www.paulus-ludger.nl
facebook.com/HHpaulusludger

Volgende nummer

Het volgende nummer verschijnt 25 november. De uiterste inleverdatum voor kopij is 8 november 2024. Het volgende nummer omvat de periode 2 december 2024 tot en met 8 februari 2025.

Bezorging

Heeft u vragen of opmerkingen omtrent de bezorging van de Verbinding? Wilt u het parochieblad ontvangen? Neem contact op met het secretariaat van uw locatie.

Omslagfoto

Grote belangstelling bij opening St. Stephanus in Bakary Sambouya. Foto van gezamenlijke maaltijd na afloop van de opening.

PASTORALE NOODWACHT:

T: 06-190 17 292

Spoedeisende pastorale zaken, zoals ziekenzalving en melding uitvaart

Eucharistisch centrum

H. Calixtusbasiliek
Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo

Parochiesecretariaat

Francis Poelhuis, Angela Röeling
Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo
T: 0544-46 46 63

E: secretariaat@paulus-ludger.nl

Openingstijden:

ma t/m do 9:00 uur t/m 12:00 uur.

Pastorale team

H. de Jong, pastoor

E: h.dejong@paulus-ludger.nl

T: 06 -123 79 793

C. Roetgerink, pastoraal werkster

E: c.roetgerink@paulus-ludger.nl

T: 06 -207 39 564

Ondersteuning pastorale team

S. Meijerink, catechetisch assistent

s.meijerink@paulus-ludger.nl

Parochiebestuur-DB

Pastoor H. de Jong, voorzitter

Jos Rosendaal, vice-voorzitter

E: vice-voorzitter@paulus-ludger.nl

Johannes Hoekstra, secretaris

E: secretaris@paulus-ludger.nl

Ton de Vries, penningmeester

E: penningmeester@paulus-ludger.nl

Ben Bomers, personeel en vrijwilligers

E: personeel@paulus-ludger.nl

Gerard Bartels, begraafplaatsen

E: begraafplaatsen@paulus-ludger.nl

Betsy Hummelink-Hulshof, geloofsgemeenschappen

E: gemeenschappen@paulus-ludger.nl

Vincent Stapelbroek, communicatie

E: communicatie@paulus-ludger.nl

Ondersteuning parochiebestuur

Henk Bos, herbestemmingen

E: henkbosrekken2@gmail.com

Marc Hummelink, gebouwen

E: gebouwen@paulus-ludger.nl

Pastor Dave fonds

Bank: NL70 RABO 0374 0055 75

Parochiebestuur o.v.v. Pastor Dave

Parochiële Caritas Instelling

NL 32 RABO 0336 1608 36

Vertrouwenspersoon

Hans Goorhuis, 06-22930809

E: hansgoorhuis@gmail.com

ANBI status

De parochie bezit een ANBI status. De verplichte ANBI gegevens zijn in te zien op <https://anbi.rkcn.nl/publicaties/UTR37406>.

Verlangen

Op het moment dat ik dit schrijf zijn parochianen en pastoor De Jong in Gambia voor het prachtige initiatief vanuit onze parochie om voor medechristenen in Bakary Sambouya de kerk te bekijken die met hulp van onze parochie daar gebouwd kon worden.

Gambia ligt op de uiterste westpunt van Afrika. Dat is niet om de hoek, maar niet minder zijn dat ook onze naasten, we zijn een wereldkerk. U leest daarover meer in deze 'Verbinding'.

In een tijd waarin de wereld in hoog tempo verandert, is de roep om een nieuw begin luider dan ooit. Maar wat heeft de wereld nu werkelijk nodig om deze nieuwe start te maken?

Een mooie vraag om over na te denken

aan het begin van een nieuw werkseizoen in onze parochie en geloofsgemeenschappen. Waar verlangt u naar? Waar gelooft u (nog) in? Waar hoopt u (nog) op?

Uitdaging om een gastvrije en verwelkomende kerk te zijn.

De uitdagingen van vandaag zoals kunstmatige intelligentie, biotechnologie, oorlogsdreigingen en dergelijke zijn te groot en te complex voor landen om individueel aan te pakken. Een nieuw begin vraagt om versterkte internationale samenwerking, waarbij landen samenkomen om problemen zoals pandemieën, terrorisme, en armoede het hoofd te bieden op een manier die mensen ten goede komt. Dit betekent niet alleen samenwerking op politiek niveau, maar ook het bevorderen van interculturele dialoog, begrip en medemenselijkheid. Gezondheid, mentaal en fysiek, is een groot en kostbaar goed en een hoeksteen in onze samenleving. Die samen-

Naoberschap

Kracht van gemeenschapszin en medemenselijkheid

werking is ook noodzakelijk in onze parochie. Daarin ligt een uitdaging die we graag oppakken. We werken aan een gastvrije en verwelkomende kerk, waar mensen, jong en oud, elkaar kennen en voor elkaar zorgdragen. Dat doen we op basis van een eeuwenoud concept waarin God Liefde is. Waar we elkaars naasten zijn. Dat vraagt om een hernieuwde focus op wat werkelijk belangrijk is.

Nieuwe start

Aan het begin van een nieuw werkjaar worden nieuwe ideeën uitgewerkt en krijgen vorm. Op zaterdag 5 oktober vindt de jaarlijkse heidag plaats waarbij pastoraal team en bestuurders de horloges gelijk zetten en nieuwe plannen uitwerken. We kijken naar wat werkelijk belangrijk is en wat niet langer meer kan? We vragen in gebed om wijsheid hierin.

Missionaire kerk is een open kerk voor jong en oud

Vierden we op zaterdag 6 juli jongstleden een feestje met misdienaartjes, op zaterdag 5 oktober gaan we opnieuw samen op pad en sluiten we graag aan bij de jaarlijkse Tarcisiusdag van het aartsbisdom. Bemoedigend om te ervaren dat er toch nog zoveel jongeren zijn die de H. Mis dienen en gaandeweg zoeken naar antwoorden en rituelen op levensvragen. Wat er jong geleerd en ervaren wordt, bepaalt in hoge mate de antwoorden die zij op levensvragen geven in hun volwassen leven.

Ankerzondagen

In deze Verbinding staan meerdere nieuwe initiatieven genoemd en beschreven. Eentje wil ik er uitlichten. Vanuit het bouwteam Missionaire Parochie gaan we door met onze Ankerzondagen, een pleisterplaats, een plaats van houvast, geloof, hoop en liefde. Iedere zondag vierten we eucharistie in de basiliek in Groenlo, maar de eerste zondag van iedere maand zoeken we ook na de H. Mis verbinding met elkaar. Tijdens de viering is er een speciaal en uitnodigend kinderplekje in de kerk waar ze geen uur stil hoeven te zitten, maar juist veel te zien en te ervaren is dicht in de buurt van het altaar.

De kinderen gaan naar een eigen Woorddienst waar dezelfde lezingen als in de viering besproken worden. Er is ook een kleine bibliotheek met leuke en inspirerende boekjes. De kinderen komen terug tijdens de voorbeden en sluiten aan met een eigen bede, om daarna het eucharistisch deel van de viering samen te beleven en aan het einde de zegen

te ontvangen om de wereld in te gaan. En om er te zijn voor anderen. Om het Achterhoekse Naoberschap en het kerkelijke Ite Missa Est -je gezonden weten in de wereld- al jong te oefenen. De communievoorbereiding is grotendeels gepland op deze Ankerzondagen, zodat kinderen de liturgie meemaken en zich eigen kunnen maken. Na afloop van de viering is er natuurlijk de koffie, thee en limonade. Deze ontmoeting wordt ook weleens het 'achtste sacrament' in de kerk genoemd. De ruggengraat van iedere gemeenschap. Over Naoberschap en Jezus als ons voorbeeld van "Eerste Naober" leest u meer op de pagina van de Missionaire Parochie.

Op deze Ankerzondagen wordt ook een drietal bijeenkomsten gepland over de tekst van het 'Onze Vader'.

Niet 'Mijn Vader', maar 'Onze Vader die in de hemel zijn'

Namens het pastoraal team wens ik u allen 'vrede en alle goeds' toe.

Kom eens kijken als u al langere tijd er niet meer toegekomen bent. We missen u en wellicht mist u ons ook. We zijn een familie die samen zoeken, ervaren, vierten, soms vinden, elkaar dragen en helpen. We zijn graag een Naoberschapskerk, een diaconale kerk, een ontmoetingsplek met Gods Liefde en de naasten. We bidden immers "Onze Vader" en we bidden niet "Mijn Vader", daarmee geven we aan dat we niet enig kind zijn, maar allemaal kinderen van dezelfde Vader. Ieder ander mens is kostbaar voor God.

Jaarkalender

In deze 'Verbinding' treft u onder andere een jaarkalender, zodat u alvast belangrijke data kunt vastleggen in uw persoonlijke agenda. Als wij 'zijn Naam' - Ik zal er zijn- zien als een opdracht voor ons eigen leven, dan zie ik de voorzichtige positieve kentering die ik meen waar te nemen in onze omgeving en onze parochie, vol vertrouwen tegemoet.

*namens het pastoraal team,
C.A.M. Roetgerink, pastoraal werker.*

De parochie HH. Paulus en Ludger heeft 12 begraafplaatsen in eigen beheer. Per 1 januari 2025 ontstaat in het parochiebestuur van de HH. Paulus en Ludger de vacature van

Bestuurslid begraafplaatsen (v/m)

Doel van de functie:

Het behartigen van de portefeuille begraafplaatsen in het parochiebestuur ten dienste van de geloofsgemeenschappen en parochianen in de parochie.

Plaats in de organisatie:

Het parochiebestuur bestaat uit acht personen en wordt ondersteund door het parochiesecretariaat. Het parochiebestuur faciliteert zakelijk het pastorale team, vrijwilligers en gemeenschappen in hun taken, functioneert als een collegiaal bestuur en vergadert maandelijks.

Taken van het bestuurslid begraafplaatsen:

- Is medeverantwoordelijk voor het bestuurlijke beleid in de parochie;
- Is eerste aanspreekpunt voor de lokale begraafplaatsbeheerders en -administrateurs
- Komt met voorstellen voor beleid rondom begraafplaatsen, vast te stellen door het bestuur en draagt zorg voor de uitvoering;

Profiel:

Wij zoeken een vrouw of man die

- Lid is van de Rooms-Katholieke kerk, kerkelijk betrokken en benoembaar door de aartsbisschop;
- Woonachtig is in onze parochie en jonger dan 70 jaar;

- Het belangrijk vindt om de parochie met woord en daad verder te helpen en daar tijd voor wil en kan vrijmaken, gemiddeld ongeveer vijf uur per week;
- Beschikt over leidinggevende capaciteiten, communicatieve vaardigheden en bestuurlijke ervaring;

Nadere informatie:

Kan worden verkregen bij het huidige bestuurslid voor begraafplaatsen, de heer Gerard Bartels, via begraafplaatsen@paulus-ludger.nl. Benoeming geschiedt door de aartsbisschop van Utrecht voor een termijn van vier jaar. Het lidmaatschap van het parochiebestuur is onbezoldigd, voor gemaakte kosten is de vergoedingsregeling van toepassing.

Reageren:

Kan tot 1 november per mail of schriftelijk bij de secretaris van het parochiebestuur, de heer Johannes Hoekstra:

E: secretaris@paulus-ludger.nl

P: Parochiesecretariaat HH. Paulus en Ludger, t.a.v. de heer J.E. Hoekstra, Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo

Jubeljaar 2025

Pelgrims van Hoop

Volgend jaar, 2025 is een zogenaamd heilig jaar. Oorspronkelijk volgens de Joodse traditie was het eens per 50 jaar de gewoonte om zo'n jubeljaar te houden. Een jaar van genade, vergeving en barmhartigheid dat iedereen toch minstens één keer in hun leven dat kon meemaken: een nieuw begin kon maken en barmhartigheid mocht ervaren. De kerk heeft dit overgenomen en sinds 1475 na Christus vieren we iedere 25 jaar een zogenaamd 'Jubeljaar' met dezelfde thema's van vrijheid en vergeving. 2025 zal gelden als het jaar van de Pelgrims van Hoop. Pelgrims zijn mensen onderweg, die elkaar nodig hebben. Pelgrims zoeken en wandelen. Pelgrims komen zichzelf en anderen tegen. Pelgrims lopen een eindje samen op.

En als voorbereiding op dat jaar is 2024 uitgeroepen tot het jaar van het gebed.

Het voornaamste gebed is het gebed dat Jezus ons leert wanneer wij met Hem mogen bidden "Onze Vader". Een bijzondere uitgave van een boekje met uitleg over dit kerngebed kunt u bestellen via het parochiesecretariaat.

En in 2025 zijn daarom ook bedevaarten naar Rome en naar Lourdes, waar u over geïnformeerd zult worden in dit blad en via onze media, de parochiewebsite en de maandelijkse Nieuwsbrief.

Wat doet PCI-Paulus-Ludger?

PCI-Paulus-Ludger is de nieuwe naam van de voormalige Caritas organisaties van de Paulus en de Ludger parochie. De gebruikte afkorting is PCI. PCI is de afkorting van 'Parochiële Caritas Instelling'.

PCI wil hulp verlenen aan mensen in het werkgebied die in nood zitten door armoede, financiële problemen, eenzaamheid of geestelijke nood.

Deze hulp is er voor ieder mens in nood, ongeacht oorzaak, achtergrond of religie. Voor PCI is ieder mens gelijk.

Het dagelijks leven wordt steeds ingewikkelder en hierdoor komt een deel van de mensen in onze gemeenschappen in acute nood. We proberen deze mensen te vinden en te helpen naar de juiste organisatie of instelling. De eerste hulp is dus via bestaande instellingen en gemeenten.

Waar iemand 'tussen wal en schip' komt zijn wij er met concrete hulp, zoals:

- Noodhulp om in de eerste levensbehoeften te voorzien
- Hulp bij het oplossen van financiële problemen
- Projecten die gericht zijn op het verminderen van eenzaamheid
- Verbeteren van gezondheid en mobiliteit
- Zorgen dat kinderen mee kunnen doen in de maatschappij
- Luisteren naar en betrokken zijn om individuele problemen op te pakken

Alle hulpvragen worden door ons vertrouwelijk behandeld.

Voorbeelden die zo voorbijkomen zijn bonnen van de lokale supermarkt om wat boodschappen te kunnen doen. Het bijdragen aan ontmoetingsbijeenkomsten voor ouderen en kleine attenties bij zieken of ouderenbezoek aan huis. Via de voedselbank leveren we een bijdrage aan het voedselpakket. We hebben een gezin van een peuter met gezondheidsproblemen een bakfiets in bruikleen gegeven om naar school te kunnen en naar de speeltuin met broertje en zusje.

Een jonge vrouw die nog maar heel beperkt kan zien heeft een tandem gekregen, zodat ze toch met een vriendin naar buiten kan en gaat bewegen.

Zomaar een paar voorbeelden die het verschil maken voor mensen in

moelijke omstandigheden. En hoe betalen we dat dan? Financieel verlenen wij de hulp uit de opbrengsten van een stukje vermogen, zoals rente en dividend. We ontvangen pacht en financiële inkomsten vanuit collectes en giften.

Giften aan PCI Paulus Ludger kunt u overmaken op rekeningnummer NL32 RABO 0336 1608 36. Ook legaten en schenkingen die wij ontvangen zetten wij in voor onze hulpverlening. Misschien een goede overweging om te kijken of je via een schenking of legaat voor je medemensen wat kunt betekenen. Het kan op belastingtechnisch gunstige manieren, omdat we een ANBI-verklaring hebben als PCI. Vraag gerust naar de mogelijkheden.

De PCI is actief in Aalten, Beltrum, Bredevoort, Eibergen, Groenlo, Harreveld, Lichtenvoorde, Lielde, Mariënvelde, Meddo, Neede, Reken, Rietmolen, Vragender, Winterswijk en Zieuwent.

Een bestuur met verschillende achtergronden en kennis zorgt voor de aansturing en uitvoering van de activiteiten. Zij doen dat samen met lokale werkgroepen. Het zijn allemaal vrijwilligers die het belangeloos doen.

We zijn bezig om een nieuwe website te ontwikkelen waar u meer informatie kunt vinden. De basisinformatie kunt u al vinden in een folder die te lezen is op die website in ontwikkeling www.pci-paulus-ludger.nl

Zijn er hulpvragen of is er behoefte aan meer informatie over giften en schenkingen dan kunt u ons die per e-mail toesturen en wij zullen op korte termijn reageren.

Het e-mailadres is info@pci-paulus-ludger.nl

Rome bedevaart 2025

Nationale Bedevaart

In het Jubeljaar houden de Nederlandse bisdommen een gezamenlijke bedevaart naar Rome. Deze vindt plaats in de meivakantie.

- De busreis is van 26 april t/m 3 mei met een overnachting onderweg op de heen- en terugweg.
- De vliegreis is van 27 april t/m 2 mei.
- Voor jongeren is er een speciale jongerenreis per trein van 26 april t/m 3 mei tegen een gereduceerd tarief. Ook krijgen zij in Rome een aangepast programma aangeboden.

Gezinnen kunnen een familiearrangement met flinke korting boeken.

De Nationale Bedevaart naar Rome wordt op verzoek van de Bisschoppenconferentie uitgevoerd door bedevaartorganisatie Huis voor de Pelgrim in Maastricht.

Zie de website van het aartsbisdom voor meer informatie.
<https://www.aartsbisdom.nl/home/jubeljaar-2025/>

Zie de website van het Huis voor de Pelgrim voor inschrijven
<https://www.huisvoordepelgrim.nl/reisaanbod/rome2025/inschrijven?step=1>

“Gij zijt het zout der aarde. Maar als het zout zijn kracht verliest, waarmee zal men dan zouten? Gij zijt het licht der wereld. Men steekt toch niet een lamp aan om ze ónder de korenmaat te zetten?” (Matteüs 5, 13-16)

Tekst:
Hans de Graaf en
pastoor Herman de Jong

Foto's:
Frans Stoltenborg en anderen

Het was een missionair plan. Het bestuur van de HH. Paulus en Ludgerparochie was voornemens, na een lange voorbereiding, om in Gambia een kerk te bouwen. Uiteraard in goed overleg met de geloofsgemeenschap van St. Stephanus in het dorp Bakary Sambouya. Het Huis van God daar was een soort geitenstal. De golfplaten op het dak werden op hun plaats gehouden door stenen. De porreuze balken maakten het onderkomen onveilig. Er was geen vloer. Bovendien was de kerk veel te klein geworden voor het aantal gelovigen.

Motief voor het plan: De parochie in Nederland is onderdeel van de wereldkerk. De parochies in Gambia groeien als kool en vooral jongeren en gezinnen weten de kerk te vinden. Gambia is een klein land. Het is een van de zwakste economieën ter wereld. De bevolking is voor een belangrijk deel moslim. Maar de goede verhoudingen tussen christenen en moslims in Gambia kan een voorbeeld zijn voor andere gebieden in de wereld.

Een delegatie uit onze parochie reisde eind juli op eigen kosten naar Gambia voor de oplevering van het nieuwe kerkgebouw. Met expertise van de Stichting 'De Regenboog voor Gambia' was alles gerealiseerd. In het proces communiceerde een plaatselijke inspectrice, mevrouw Penda Sowe, zelf moslima, met het

parochiebestuur. Bestuurslid William Klein Zeggelink en Hans de Graaf werden gevraagd als contactpersonen en ook om het project goed te monitoren.

Rekening en verantwoording werden afgelegd. Het Aartsbisdom Utrecht toonde waardering voor het initiatief en verleende derhalve goedkeuring. Via onze media en een flyer zijn onze parochianen telkens op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen. Intern werd ook gekeken naar herbesteding van liturgische voorwerpen uit enkele bij ons gesloten kerken.

Op 28 juli was het zover. Na aankomst op het vliegveld van Banjul, de hoofdstad van Gambia, werd direct doorgereisd naar het aan de Atlantische Oceaan gelegen hotel in Kololi, dat als uitvalsbasis zou dienen voor deze week.

De volgende dag al wachtte een zéér hartverwarmend welkom in het dorp Bakary Sambouya. Een grote groep mensen had zich bij de oprit naar de nieuwe kerk verzameld. Er werd gezongen en gedanst en er volgden zelfs omhelzingen. Wat zijn de mensen blij met hún kerk en dat onbekenden, van heel ver weg, broeders en zusters zijn in het geloof. Een T-shirt van een jongedame zette bij dit alles de toon. Wij zijn het zout en het licht.

Zout en Licht zijn

Impressies van de reis naar de nieuwe kerk in Gambia

Samen werd de nieuwe kerk geïnspecteerd. Het was een waardig Huis van God geworden. Suggesties werden gedaan voor het opstellen van de nieuwe verplaatsbare kerkbanken, mét rugleuning, een luxe. Er werd samen gebeden en afspraken gemaakt voor de feestelijke ingebruikname op vrijdag.

De delegatie bezocht ook de zeer enthousiaste deken Eduard Gomez. Een korte ontvangst was er voorts in de bisschoppelijke burelen. Daar werd duidelijk dat de drukke agenda van de bisschop het noodzakelijk maakte dat de kerk ergens in het najaar zou worden geconsacreerd.

Gedurende een aantal dagen bezocht de delegatie projecten van de Stichting 'De Regenboog voor Gambia': medische posten en scholen, waaronder rooms-katholieke basisscholen, sommigen met duizenden leerlingen. De voorzieningen in het onderwijs zijn niet te vergelijken met die in Nederland. Tijdens het bezoek werden meegebrachte medische hulpmiddelen en schrijfpennen voor de kinderen overhandigd c.q. uitgedeeld. Het is bewonderingswaardig hoe de stichting samen met de betrokkenen projecten opzet.

Op vrijdag 2 augustus werd de kerk in Bakary Sambouya in gebruik genomen. Wat een feest! Het hele dorp had zich verza-

meld. We schatten zo'n vierhonderd belangstellenden. Er werd weer gebeden, gezongen en gedanst.

De burgemeester van het dorp, zelf moslim, was gekomen hield een toespraak. De vrouwen hadden gekookt. Er was genoeg voor iedereen. Wat opviel: alle taken werden met zichtbare blijdschap uitgevoerd.

Na een gebed overhandigde pastoor Herman de Jong de sleutel van het gebouw aan catecheet James Mendy, met de aansporing aan de gemeenschap "draagt zorg voor dit huis waarin u samenkomt om God te aanbidden". Hierna knipte onze vicevoorzitter Jos Rosendaal het lint door. Onder het zingen van het 'U zij de glorie opgestane Heer' droeg de Nederlandse delegatie een brandende paaskaars naar voren. Toespraken volgden, oorkondes werden uitgewisseld. Het voornemen werd nog eens bevestigd dat er tussen onze parochie en de geloofsgemeenschap in Bakary Sambouya een bestendige band komt. De aanstekelijke uitingen van geloof en het optimisme van de plaatselijke catecheet James Mendy voelde als een warm bad. Het geeft ook kracht om missionair actief te willen zijn in onze Nederlandse situatie.

Lees verder op de volgende pagina

Grote belangstelling voor maaltijd na de opening van de kerk

De delegaties van beide parochies op de trap van de nieuwe kerk

Pastoor Karl Gomez, in een opmerkelijke outfit, leidde de delegatie gedurende een andere dag naar een van de geloofsgemeenschappen in Madinarin, waar géén kerkgebouw is en men buiten het regenseizoen in de openlucht kerkt. Zijn vurige wens verwoordde hij met een brede glimlach: een klein kerkje bouwen. Ook bij de medische posten en scholen werden diverse noden en verlangens naar voren gebracht. Van bijzondere betekenis was een onverwacht bezoekje aan een kleine kerk bij Bulock. Het bleek een Johannes de Doperkerk te zijn. Buiten aan de wand hing een bel en pastoor Herman de Jong had de moed de bel even te luiden. Wat schetst de verbazing. Uit hoeken en gaten kwamen mensen aangelopen. Ook de plaatselijke koster, een dame, die ook dirigente bleek te zijn. Zij opende de deur en samen met de aanwezigen zongen we uit volle borst Credo III. De dirigente bleek bekwaam in het dirigeren. Bij het afscheid sprak de pastoor de zegen over de verzamelde mensen uit. Het besef een wereldkerk te zijn met wegvallende grenzen, deed hier en

Hans de Graaf ontvangt oorkonde van erkentelijkheid

daar een traan wegpinken.

Op de valreep arriveerden een paar liturgische voorwerpen in de haven van Banjul. Drie maanden had de kist over de zeereis naar Gambia gedaan. Wat was men vereerd dat een groot en waardig uitgevoerd kruis, afkomstig uit de voormalige Christus Koningkerk in Lievelede, kon worden bevestigd achter het altaar. Een Mariabeeld uit Aalten kreeg een mooie plek naast het priesterkoor. De altaarsteen uit Meddo, de Harreveldse gewaden voor misdienaars en een miskelk en ampullen voor wijn en water werden met veel dank aangenomen.

Kortom, we zijn wel honderd keer bedankt en voelden intense vreugde, verbondenheid en vriendschap. In Kanifing hebben we uit dankbaarheid aan God de heilige eucharistie, die opgedragen werd in het Engels, meegevierd. De herkenning, opbouw van de viering, de lezingen en gezangen maken ook hier dat grenzen wegvallen en dat we ons ervan bewust worden dat we deel uitmaken van een missionaire Kerk, een wereldkerk. Dit is onze Kerk.

Vol indrukken reisde de delegatie op 4 augustus weer terug naar Nederland.

Hondsmoe, maar geïnspireerd door de ervaren geloofsvreugde, in het bijzonder ook van de vele jongeren en kinderen, in Gambia. We zijn hemelsbreed zo'n vijfduizend kilometer van elkaar verwijderd, maar nauw verbonden door één en hetzelfde geloof. En geroepen om zout en licht in de wereld te zijn.

Zie pagina 28 en 29 voor meer foto's

Kruis uit de kerk van Lievelede in de nieuwe kerk in Gambia

v.l.n.r. Henk Geuvers,
Theo Beusink, Harry te Lintelo
en Gerard ten Brinke

“Een toren zonder werkende klokken is een dode toren”. Dat schreef de beheercommissie Eibergen in de nieuwsbrief ‘de Verbinding’ van juni 2023. Op dat moment stond al bijna een jaar het mechanische uurwerk van de H. Mattheuskerk stil op 17:15 uur. Monteurs van Koninklijke Eijsbouts (klokkengieterij en uurwerkenfabriek uit Asten) waren al ter plekke geweest. Dat leidde tot een offerte voor het buitenspel zetten van het mechanische uurwerk en het uurwerk volledig elektronisch aan te sturen. Een kostbare investering in een kerk die aan de eredienst zal worden onttrokken. Het parochiebestuur had wel begrip voor de frustratie bij de beheercommissie Eibergen over het stilstaande uurwerk en heeft gezocht naar een meer betaalbaar alternatief. Die zoektocht bracht ons bij gepensioneerd uurwerkliefhebber Harry te Lintelo uit het Twentse Bentelo.

Na het beklimmen van een smalle betonnen trap (42 treden) en een houten ladder (20 sporten) bereiken we het luik dat toegang geeft tot de torenzolder van de H. Mattheuskerk.

In het midden hangen drie zware klokken in een stalen frame. Aan de westzijde in de toren bevindt zich het mechanische uurwerk. Via een stelsel van stangen en tandwielen worden vanaf het uurwerk de vier wijzerplaten aangestuurd aan de buitenzijde van de toren. Links en rechts van het uurwerk zit een slagwerk. De slagwerken zijn via staalkabels verbonden met hamers die op vaste tijden op de hangende klokken slaan om de uren te laten klinken (kwartier, half uur en uur). Dezelfde klokken kunnen ook vanuit de sacristie worden geluid. Bij dat luiden gaan de klokken heen en weer en zorgt de klok die tegen de klepel slaat voor het vertrouwde geluid. Ook bevinden zich in de toren elektronikakasten van de firma Eijsbouts. Deze dienen onder andere voor het luiden van de klokken en voor het automatisch opwinden van het uurwerk. Elke twaalf uur worden de gewichten in de toren omhoog getrokken om zo het mechanische uurwerk in beweging te

houden. Verder is er een atoomklokmodule die elk uur het mechanische uurwerk corrigeert als deze iets te snel loopt.

Begin september 2023 kwamen Harry te Lintelo samen met zijn vaste elektriciën Henk Geuvers voor het eerst naar Eibergen om het uurwerk te bekijken. Daarbij was ook vrijwilliger Gerard ten Brinke aanwezig. Hij houdt al zo'n 10 jaar dit uurwerk draaiende, samen met collega-vrijwilliger Theo Beusink. In no-time bracht Harry te Lintelo het mechanische uurwerk (tijdelijk) weer in beweging en gaf zijn ogen én oren goed de kost. Trefzeker wist hij de knelpunten te benoemen: een staalkabel die te strak stond, tandwielen waar teveel

Tekst en foto's:
Gerard Bartels

Weer bij de tijd

olie op zat en bepaalde onderdelen die nauwkeuriger afgesteld moesten worden. Van ernstige slijtage was gelukkig geen sprake. Zijn conclusie was dan ook dat na een goede schoonmaakbeurt en het fijn afstellen dit mechanische uurwerk weer prima kan functioneren.

Besloten werd om dit zware uurwerk niet te ontmantelen en af te voeren naar Harry's werkplaats in Bentelo, maar om de benodigde werkzaamheden ter plekke (in de kerktoeren dus) uit te voeren. Dit alles met hulp van de twee lokale vrijwilligers. Omdat Harry te Lintelo op dat moment nog met de restauratie van andere uurwerken bezig was en de kerktoeren geen verwarming heeft, is besloten om pas in het voorjaar van 2024 met de werkzaamheden te beginnen.

Op 17 april 2024 was het zover. In drie middagen zijn het uurwerk en de slagwerken gedemonteerd, zijn alle onderdelen grondig gereinigd en is het geheel weer in elkaar gezet en afgesteld. Opvallend detail: op de plek waar eerst een rijk arsenaal aan smeermiddelen stond, staat nu nog slechts één oliekan. Periodiek een druppetje olie op de smeerpunten is voldoende om de lagers te smeren.

Op 27 augustus beklommen de vier heren nogmaals de toren omdat het mechanische uurwerk te snel liep. De boosdoener bleek een defecte sensor waardoor het corrigeren naar de

atoomklok niet functioneerde. Die sensor wordt binnenkort vervangen.

Dan is dit project, dat een jaar geleden begon, tot een mooi einde gebracht. Vooral dankzij de passie voor uurwerken bij deze vier mannen. De vrijwilligers Gerard ten Brinke en Theo Beusink hebben niet alleen geholpen bij het schoonmaken, maar hebben van Harry te Lintelo de nodige tips en trucs gekregen om het uurwerk in perfecte conditie te houden. De kerktoeren geeft weer de juiste tijd aan en de uren worden weer geslagen.

Hij kijkt anders

Gedachten bij Allerheiligen en Allerzielen

“Wij zullen God zien zoals Hij is” (1 Joh. 3, 1-3)

Op 1 november is het Allerheiligen en de dag erna Allerzielen. De tweede schriftlezing van de eucharistieviering op Allerheiligen is genomen uit de eerste brief van Johannes. Wij worden kinderen van God genoemd en we zijn het ook. God kijkt anders. De Bijbel geeft ons voorbeelden te over.

Wij vinden een goede opleiding belangrijk en dat is het ook. Maar het hebben van intelligentie en kennis maakt je nog geen wijs mens. Paulus schrijft het zo: ‘Heeft God de wijsheid van de wereld niet in dwaasheid veranderd?’ Jezus’ eerste leerlingen waren geen bollebozen, maar ongeletterde vissers. Tegelijkertijd wees Jezus de Schriftgeleerden steeds terecht. Zij kenden de hele wet, de Thora uit hun hoofd. Toch hadden zij de Boodschap niet begrepen, want ze kenden de liefde van God niet. God kijkt anders.

Veel mensen besteden nogal wat aandacht, tijd en geld aan hoe ze eruitzien. Welke kleding ze dragen en hoe sportief ze zijn. Het oog wil ook wat. Maar God kijkt anders. Hij ziet niet naar het uiterlijk, maar naar het hart. De minst voor de hand liggende zoon van Isaï, de jonge schaapherder David kiest Hij uit om koning te worden. Wat zwak is, kiest Hij uit. ‘Kracht wordt juist in zwakheid volkomen’ zegt Paulus (2 Kor. 12, 9).

Wie kon ooit bedenken dat een gruwelijk martelwerktuig een ereplaats zou krijgen in onze huizen of als sieraad gedragen zou worden? Het kruis werd een symbool van liefde en overwinning. De afschuwelijke kruisdood van Jezus is voor veel mensen iets onzinnigs, maar voor God een teken van zijn macht. Waar wij in het kruis lijden en

dood zien, ziet Hij redding en herstel. God kijkt anders. Jezus’ dood is niet ‘einde verhaal’. Het betekent de mogelijkheid tot eeuwig leven – voor iedereen die in Jezus gelooft.

Heilige mensen, bekend geworden of onbekend gebleven zijn op de weg van het geloof ons voorgegaan. Zij keken anders.

De wereld lijdt. Het kan je wanhopig maken: oorlog, natuurrampen, hongersnood, ziekten, agressie. Het lijden is groot. Toch kijkt God ook nu weer anders.

Hij zegt ons dat deze pijn niet op zichzelf staat, maar een teken is van iets nieuws wat er aankomt. Er is een nieuwe hemel en een nieuwe aarde op komst, waarin het altijd vrede zal zijn. Het lijden is er nú niet minder om, maar het perspectief is anders. Als wij, net als God anders kijken, kunnen we ook in lijden en in strijd standhouden.

De mens is als gras. We leven maar een korte tijd. De wind waait en we zijn verdwenen (Ps. 103, 15). We zijn kwetsbaar. Ons hart hoeft maar te stoppen en het is gebeurd.

En tegelijkertijd zegt God: Je bent mijn kind. Ik ken je. Tussen al die miljarden mensen, zie Ik jou. We zijn naar Gods beeld gemaakt en Hij geeft ons de levensadem. We zijn uniek, kostbaar, onvervangbaar en onherhaalbaar - wonderlijk door Hem gemaakt. Gemaakt om eeuwig te leven.

Pastoor H.A.M. de Jong

In dit wereldwijde Jaar van het gebed is er extra aandacht voor het gebed dat Jezus zelf ons heeft geleerd. Daartoe schrijven markante prominente katholieken een korte tekst bij elke bede en wordt deze toegelicht met christelijke voorbeelden uit het dagelijks leven.

Ook zijn er citaten uit de traditie van de katholieke kerk. En tenslotte staan er in de bundel eigen gebeden van religieuzen rond de woorden van het Onze Vader. Zo kan dit boekje een mooie opmaat worden naar het Heilig Jaar 2025.

Wij bieden aan om dit boekje in drie delen samen te lezen en bespreken na de vieringen van 9:30 uur in de basiliek in Groenlo op de

eerste zondagen van de maand, de zogenaamde Ankerzondagen.

Zondag 6 oktober 2024, Inspiratie deel 1 'Onze Vader'
Zondag 1 december 2024, Inspiratie deel 2 'Onze Vader'
Zondag 5 januari 2025, Inspiratie deel 3 'Onze Vader'

U bent van harte welkom om mee te luisteren, mee te praten en ervaringen eventueel te delen. Opgave is niet nodig

Zaligsprekingen voor een open gastvrije kerk

Zalig is zij die een open kerk vindt;
zij weet dat zij wordt verwacht.
Zalig is zij die het voorportaal van een kerk durft binnen te gaan;
zij riskeert te worden verrast.
Zalig is zij die binnenkomt als een bezoeker en vertrekt als een pelgrim;
zij heeft zich laten aanraken.
Zalig is zij die de deur opent;
zij biedt de gave van God aan de mensen aan.
Zalig is zij die de bezoekers ontvangt;
zij verzamelt alle schatten van de wereld.
Zalig is zij die een kerk bekijkt als een plek van het gegeven leven;
zij is gereed om God te ontvangen.

Afdeling Toerisme van het Bisdom d' Orléans.

Bouwen aan een missionaire Kerk doe je niet alleen

De vierde editie van de conferentie Missionaire Parochie zal plaatsvinden op zaterdag 8 februari 2025, opnieuw in De Basiliek in Veenendaal. Laten we deze dag en alle voorbereidingen ervoor nu al met elkaar dragen in gebed! We zien uit naar een dag van ontmoeting en inspiratie, die vruchten af zal werpen in parochies in het hele land.

"We moeten terugkeren naar wat Jezus 2000 jaar geleden van ons vroeg: niet slechts gelovigen of 'praktiserende katholieken' zijn, maar leerlingen worden en willen zijn."

Bent u op zoek naar materiaal om kennis te maken met het gedachtegoed van de Missionaire Parochie? Zoekt u verdieping of inspiratie? Een overzicht van de materialen die op dit moment via de website beschikbaar zijn onder andere webinars, artikelen, video's en podcasts. Deze vindt u op <https://missionaireparochie.nl/>

Naoberschap en *Ite missa est*

Regelmatig leest u iets over Missionaire Parochie in de media.

Missionaire Parochie heeft als doel een open en gastvrije parochie te zijn uitgaande van de eeuwenoude traditie waarin Jezus ons tot voorbeeld is. De aloude boodschap van Liefde en zorg voor je naaste als voor jezelf. Wanneer Jezus over liefde sprak zei Hij: "Zoals jij goed voor jezelf zorgt, zorg even goed voor je naaste."

Naoberschap is een term die zijn oorsprong vindt in de Twentse en Achterhoekse platelandsgemeenschappen en verwijst naar de wederzijdse hulp en solidariteit tussen burens. In tijden van vreugde en verdriet, voorspoed en tegenslag, kunnen mensen rekenen op de steun van hun naobers. Dit kan variëren van praktische hulp, zoals het delen van gereedschap, het brengen van een pannetje soep, of het helpen bij een verhuizing, tot emotionele steun bij verlies of ziekte. Aj d'r bunt, moj d'r ok wean. Een belangrijke quote. *Ite missa est* aan het einde van de viering betekent je gezonden weten in de wereld waarin je leeft, gedragen en gesterkt door de Lief-

de van God ontvangen in de vieringen en door anderen. Naasteliefde gaat een stapje verder dan Naoberschap en strekt zich uit naar iedereen, ongeacht nabijheid. Het is de onvoorwaardelijke zorg en liefde voor de medemens, voor degene die naast je leeft, thuis, op school, op de sportclub of in de buurt. Zo willen wij werken aan een missionaire parochie, een kerk die uitstraling heeft met een eeuwenoude blijde boodschap als basis. Jezus doet ons het voor, naasteliefde als belangrijk gegeven in ons gelovig leven.

Behoeftte aan verbinding en zorg voor elkaar

De pandemie Covid-19 heeft de wereld geconfronteerd met ongekende uitdagingen en heeft het belang van Naoberschap en Naasteliefde opnieuw benadrukt. Mensen hebben elkaar geholpen in tijden van quarantaine en onzekerheid. Buurtinitiatieven schoten als paddenstoelen uit de grond, en mensen boden vrijwillig hun hulp aan om boodschappen te doen voor ouderen of een luisterend oor te bieden aan eenzame individuen. Deze crisis heeft laten zien dat, ondanks tech-

nologische vooruitgang en sociale media, de kern van menselijke interactie onveranderd blijft: de behoefte aan verbinding en zorg voor elkaar. Naoberschap en Naasteliefde zijn niet alleen nostalgische waarden uit een verromantiseerd verleden, maar actuele en noodzakelijke principes die ons helpen om een veerkrachtige en liefdevolle samenleving en gemeenschap te bouwen en dit uit te dragen.

Ze dagen ons uit om voorbij onze eigen belangen te kijken en de handen ineen te slaan voor het welzijn van anderen. In een steeds veranderende wereld bieden deze principes een stabiele basis voor een zorgzame en verbonden samenleving. Laten we ze omarmen en in praktijk brengen, zodat we samen een betere toekomst kunnen creëren. Uw Koninkrijk kome.

Jezus heeft het ons voorgeleefd en aangezegd. Laat je uitnodigen om Zijn leerling te zijn.

Misdienaarsbijeenkomst, 6 juli

Beste allemaal.

Wij gaan jullie vertellen over de misdienaarsbijeenkomst.

We werden vriendelijk opgevangen door het pastoresteam.

Toen iedereen er was, maakten we eerst een foto van ons allemaal.

Daarna gingen we naar binnen en kregen uitleg over de onder- en bovenverdieping van de basiliek.

Het was allemaal interessant en bijzonder, want dat zie je niet vaak.

Daarna gingen we de kerktoren beklimmen.

Toen we eenmaal boven waren was er een hele harde wind die ons bijna wegblies.

Maar het was wel heel leuk en je kon heel ver kijken.

Na het beklimmen van de kerktoren gingen we in de tuin van de pastoor barbecueën.

Daarvoor gingen we veel leuke spelletjes doen met name tikkertje, verstoppertje en spelletjes waardoor je elkaar beter leert kennen.

Het eten was heel lekker en het was heel gezellig. Na het lekkere eten mochten we nog spelen totdat onze ouders ons kwamen ophalen. Toen ze er allemaal waren, kregen de ouders die hadden gekookt voor de barbecue nog een bedankje.

Toen Peter Müller zijn toespraak had gehouden, konden we allemaal met een glimlach naar huis.

Het was een leuke, gezellige en interessante middag.

Groetjes Pastel en Aukje

Tarcisiusdag 2024

Het Aartsbisdom Utrecht organiseert op zaterdag 5 oktober weer de welbekende Tarcisiusdag voor misdienaars en acolieten. Deze dag is bedoeld om hen te bedanken voor hun dienstbaarheid aan de Kerk. De Tarcisiusdag vindt dit jaar plaats in Nijkerk en heeft als thema 'Verleg je grenzen!'.

Beste misdienaar of acoliet,

Ben jij sinds kort, een paar jaar of al heel lang actief als misdienaar of acoliet in jouw parochie? Dan ben jij van harte welkom op deze Tarcisiusdag!

Een dag speciaal voor jou, om andere misdienaars uit jouw bisdom te ontmoeten en om jou hartelijk te bedanken voor jouw inzet voor de Kerk.

We beginnen in de ochtend met een feestelijke Eucharistieviering en 's middags is er een gezellig actief programma: het Klimbos! Daarna volgt nog een verrassing... Dit wil je toch niet missen?! Geef je nu op!

Hartelijke groeten,

Vicaris Pauw, vicaris Cornelissen & vicaris mgr. Woorts

Belangrijke informatie

- Locatie Eucharistieviering: St. Catharinakerk, Holkerstraat 36, 3861 CE Nijkerk
- Locatie programma: Klimbos Garderen, Putterweg 81, 3886 PG Garderen
- Het thema is: Verleg je grenzen!
- Voor lunch wordt gezorgd. Speciale dieetwensen graag doorgeven bij de aanmelding, dan kunnen wij hier rekening mee houden.
- We lopen aan het begin van de Eucharistieviering een processie. Het is belangrijk dat je dus je eigen liturgische kleding meeneemt!
- Deelname aan deze dag is gratis.
- Meer informatie over de Tarcisiusdag? Neem dan contact op met jongerenwerker Sarah Mijhad via jongerenpastoraat@aarbisdom.nl.

Programma (de dag is van 10.30 uur tot ongeveer 17.00 uur)

- 10.30 uur Aanmelden & omkleden
- 11.00 uur Processie
- 11.30 uur Eucharistieviering
- 12.45 uur Lunch
- 13.45 uur Verplaatsen naar Klimbos Garderen
- 14.30 uur Activiteit Klimbos of I - Challenge
- 16.30 uur Verrassing & zegen
- 17.00 uur Einde Tarcisiusdag

Aanmelden doe je zo

Je kunt je als groep aanmelden via het aanmeldformulier op <https://www.jongaartsbisdom.nl/tarcisiusdag-2024/> of scan de QR-code

AARTSBISDOM
UTRECHT

**GA MEE NAAR DE
DIOCESANE**

Tarcisiusdag

OKT | 5 | 2024

Meer informatie op
www.jongaartsbisdom.nl

WEEKENDVIERINGEN

Beltrum

zo 22 sep, 10:30u., Woord- en communie
Pastoraal werkster C. Roetgerink

Groenlo

zo 22 sep, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 29 sep, 9:30u., Eucharistie
Rector P. Kuipers en pastoraal werkster C. Roetgerink

Harreveld

zo 22 sep, 9:30u., Woord- en gebed
Werkgroep

Lichtenvoorde

zo 22 sep, 11:00u., Woord- en communie
Diaken T. ten Bruin
zo 29 sep, 11:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Mariënvelde

zo 22 sep, 9:30u., Woord- en communie
Mw. A. Wopereis

Meddo

za 28 sep, 19:00u., Woord- en gebed
Anne Marie Hörning en Nelly Raben

Rekken

zo 22 sep, 10:00u., Oecumenisch
Werkgroep

Zieuwent

za 21 sep, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Aalten

zo 6 okt, 9:30u., Woord- en gebed
Dhr. J. Droste

Beltrum

za 12 okt, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 27 okt, 9:30u., Woord- en communie
Diaken T. ten Bruin

Eibergen

za 19 okt, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Groenlo

zo 6 okt, 9:30u., Eucharistie
Pastoraal Team
zo 6 okt, 17:00u., Marialof,
Pastoor H. de Jong
zo 13 okt, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 20 okt, 9:30u., Eucharistie

Pastor J. Baneke
zo 27 okt, 9:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Lichtenvoorde

zo 6 okt, 11:00u., Eucharistie
Pastor J. Baneke
zo 13 okt, 11:00u., Woord- en gebed
Werkgroep
zo 20 okt, 11:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 27 okt, 11:00u., Woord- en communie
Diaken T. ten Bruin
zo 27 okt, 17:00u., Marialof
Pastoor H. de Jong

Lievelde

zo 6 okt, 10:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Mariënvelde

zo 27 okt, 9:30u., Woord- en communie
Mw. A. Wopereis

Meddo

za 12 okt, 19:00u., Woord- en gebed
Leo Zieverink en Monique te Kieft
za 26 okt, 19:00u., Woord- en gebed
Anne Marie Hörning en Ida Beekman

Neede

zo 20 okt, 10:30u., Woord- en communie
Werkgroep

Rekken

za 12 okt, 19:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Winterswijk

za 5 okt, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 20 okt, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Zieuwent

zo 27 okt, 10:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Aalten

zo 3 nov, 9:30u., Woord- en gebed
Dhr. H. de Graaf en dhr. J. Droste
zo 17 nov, 9:30u., Oecumenisch
Ds. E. van Deventer en dhr. J. Droste

Beltrum

za 2 nov, 19:00u., Woord- en communie
Werkgroep
za 9 nov, 19:00u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

zo 24 nov, 9:30u., Woord- en communie
Pastoraal werkster C. Roetgerink

Bredevoort

za 2 nov, 19:00u., Woord- en gebed
Mw. I. Verwaaijen en dhr. J. Droste

Eibergen

za 2 nov, 19:00u., Woord- en communie
Dhr. H. van Loosen
za 16 nov, 19:00u., Woord- en communie
Diaken T. ten Bruin

Groenlo

za 2 nov, 19:00u., Woord- en gebed
Werkgroep
zo 3 nov, 9:30u., Eucharistie
Pastoraal Team
zo 10 nov, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong
zo 17 nov, 9:30u., Eucharistie
Pastor J. Baneke
zo 24 nov, 9:30u., Eucharistie
Pastoor H. de Jong

Harreveld

za 2 nov, 19:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Lichtenvoorde

za 2 nov, 19:00u., Woord- en gebed
Werkgroep
zo 3 nov, 11:00u., Eucharistie
Pastor J. Baneke
zo 10 nov, 11:00u., Eucharistie
Pater F. Bomers
zo 17 nov, 11:00u., Woord- en communie
Mw. B. Hummelink
zo 24 nov, 11:00u., Woord- en communie
Pastoraal werkster C. Roetgerink

Lievelde

zo 3 nov, 10:00u., Woord- en gebed
Werkgroep
zo 24 nov, 10:00u., Woord- en gebed
Werkgroep

Mariënvelde

zo 10 nov, 9:30u., Woord- en communie
Werkgroep

Meddo

za 2 nov, 19:00u., Woord- en gebed
Lidy Wolters en Nelly Raben
za 23 nov, 19:00u., Woord- en gebed
Ellen Klitsie en Henriëtte Zieverink

WEEKENDVIERINGEN - VERVOLG

Neede za 2 nov, 19:00u., Woord- en communie Pastoraal werkster C. Roetgerink za 23 nov, 19:00u., Woord- en communie Pastoraal werkster C. Roetgerink Rekken za 2 nov, 19:00u., Woord- en gebed Werkgroep Winterswijk za 2 nov, 19:00u., Eucharistie Pastoor H. de Jong	za 30 nov, 19:00u., Eucharistie Pastoor H. de Jong Zieuwent za 2 nov, 19:00u., Woord- en communie Werkgroep za 23 nov, 19:00u., Eucharistie Pastoor H. de Jong	Groenlo zo 1 dec, 9:30u., Eucharistie Pastoraal Team Lichtenvoorde zo 1 dec, 11:00u., Eucharistie Pastor J. Baneke Mariënvelde zo 1 dec, 9:30u., Woord- en communie Mw. A. Janssen
za 21 sep: Zieuwent zo 22 sep: Beltrum, Groenlo, Harreveld, Lichtenvoorde, Mariënvelde, Rekken za 28 sep: Meddo zo 29 sep: Groenlo, Lichtenvoorde za 5 okt: Winterswijk zo 6 okt: Aalten, Groenlo, Lichtenvoorde, Lievelde	za 12 okt: Beltrum, Meddo, Rekken zo 13 okt: Groenlo, Lichtenvoorde za 19 okt: Eibergen zo 20 okt: Groenlo, Lichtenvoorde, Neede, Winterswijk za 26 okt: Meddo zo 27 okt: Beltrum, Groenlo, Lichtenvoorde, Mariënvelde, Zieuwent	za 2 nov: Beltrum, Bredevoort, Eibergen, Groenlo, Harreveld, Lichtenvoorde, Meddo, Neede, Rekken, Winterswijk, Zieuwent zo 3 nov: Aalten, Groenlo, Lichtenvoorde, Lievelde za 9 nov: Beltrum zo 10 nov: Groenlo, Lichtenvoorde, Mariënvelde za 16 nov: Eibergen zo 17 nov: Aalten, Groenlo, Lichtenvoorde za 23 nov: Meddo, Neede, Zieuwent zo 24 nov: Beltrum, Groenlo, Lichtenvoorde, Lievelde za 30 nov: Winterswijk zo 1 dec: Aalten, Groenlo, Lichtenvoorde, Mariënvelde

WEEKVIERINGEN

Aalten Iedere donderdag om 9:00 uur is er een ochtendgebed in de Oude Helenakerk.	Beltrum Op woensdag 2 oktober en 6 november is er om 9:30 uur een viering in de OLV Tenhemelopnemingskerk.	Eibergen Op donderdag 3 oktober en 14 november is er om 9:00 uur een viering in de H. Mattheuskerk, vanaf 8:30 uur aanbidding van het Allerheiligste.	Groenlo In de H. Calixtuskerk is wekelijks op dinsdag om 9:00 uur een ochtendviering met om 8:30 uur het bidden van de rozenkrans. Iedere vrijdag is er om 9:00 uur een eucharistieviering met om 8:30 uur de aanbidding van	het Allerheiligste. Op woensdag 25 september, 9 en 23 oktober en 13 en 27 november is er om 19:00 een Taizé-vredesgebed.	Lichtenvoorde Dinsdag 8 oktober en 12 november om 11:00 uur rozenkrans bidden. In het kader van de ontmoetingsmorgen op donderdag 26 september om 10:30 uur een Eucharistieviering met ziekenzalving door pastoor H. de Jong. Op donderdag 3 oktober (thema: Herfst van je leven) en 7 november (thema: Herdenken) organiseert Careaz om 10:45 uur een oecumenische viering met mevr. B. Caminada.	Neede Op dinsdag 8 oktober en 12 november is om 9:00 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.	Rietmolen Op donderdag 17 oktober en 21 november is er om 9:00 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong.	Winterswijk In de H. Jacobuskerk vindt wekelijks op woensdag om 9:30 uur een ochtendviering plaats in de kapel. In de H. Jacobuskerk wordt iedere donderdag om 14:30 uur de rozenkrans gebeden.	Zieuwent In de Werenfriduskerk is op woensdag 18 september, 2, 16 en 30 oktober en 13 en 27 november om 9:30 uur een woord- en communieviering in de kerk, voorganger mevr. M. Beerten.

OVERIGE VIERINGEN

Aalten Op woensdag 18 september is er om 18:30 een viering bij het Hemdener Kreuz, voorganger pastoor H. de Jong en pastores parochie Bocholt-Hemden-Barlo.	Groenlo Op vrijdag 1 november is er om 9:00 uur één gezamenlijke eucharistieviering i.v.m. het Hoogfeest van Allerheiligen.	Donderdag 7 november om 9:00 uur een Eucharistieviering met pastoor H. de Jong ter ere van het Hoogfeest H. Willibrord. Vragender Ter gelegenheid van de ontmoetingsmorgen met ziekenzegen is er op donderdag 19 september een Woord- en communiedienst met pastoraal werkster C. Roetgerink.	Doopvieringen Alle doopvieringen zijn om 17:00 uur met pastoor H. de Jong. Eibergen: 9 november Groenlo: 23 en 30 november Lichtenvoorde: 5 oktober Winterswijk: 26 oktober

Aalten - H. Helena

Postadres: Ludgerstraat 64, 7121 EM Aalten
 T: 06-129 322 10
 E: aalten@paulus-ludger.nl
 Bank: NL63 RABO 0300 2166 37 t.n.v. R.K. HH Paulus en Ludger Aalten
 Secretariaat: vrijdag 9:30 - 10:30 uur, Ludgerstraat 64
 Contact beheercommissie: Frans Stoltenborg

Beltrum - OLV Tenhemelopneming

Kerkadres: Mariaplein 2, 7156 MG Beltrum
 Postadres: Achterom 2, 7156 ME Beltrum
 T: 0544-48 21 11
 E: beltrum@paulus-ludger.nl
 Bank: NL13 RABO 0105 5020 65
 Secretariaat: elke donderdag van 10:30 - 11:30 uur en één keer in de vier weken op de maandagavond
 Contact beheercommissie: Harry Geverinck

Bredevoort - H. Hart en H. Georgius

Bredevoort heeft geen eigen r.k. kerkgebouw meer. Men kerkt in de protestants-christelijke Sint Joriskerk, Markt 1.
 E: bredevoort@paulus-ludger.nl
 Bank: NL58 RABO 0310 5009 58 t.n.v. R.K. HH Paulus en Ludger Bredevoort.
 Contact beheercommissie: Jos Wessels 06-20358315

Eibergen - H. Mattheus

Grotestraat 88, 7151 BE Eibergen
 T: 0545-47 13 54
 E: eibergen@paulus-ludger.nl
 Bank: NL94 RABO 0113 6011 74 t.n.v. H. Mattheus Eibergen
 Secretariaat: vrijdag 14:00 - 15:00 uur
 Contact beheercommissie: Wilhelmiën Fels de Vrugt

Groenlo - H. Calixtus

Kerkadres: Kerkstraat 8, 7141 BA Groenlo
 Postadres: Nieuwstad 12, 7141 BD Groenlo
 T: 0544-46 13 35
 E: groenlo@paulus-ludger.nl
 Bank: NL96 RABO 011.73.06.150
 Secretariaat: dinsdag 9:00 - 11:00 uur
 Contact beheercommissie: Grea Wolters

Harreveld - H. Agatha

Kerkstraat 38, 7135 JM Harreveld
 T: 0544-37 12 42
 E: harreveld@paulus-ludger.nl
 Bank: NL43 RABO 0325 4000 40
 Contact beheercommissie: Vincent Bokkers

Lichtenvoorde - H. Bonifatius - H. Ludgerus

Rapenburgsestraat 21, 7131 CW Lichtenvoorde
 T: 0544-37 13 66
 E: lichtenvoorde@paulus-ludger.nl
 Bank: NL84 RABO 0336 1153 77,
 Kerkbalans: NL62 RABO 0336 1153 85
 Secretariaat: donderdag 10:00 - 11:30 uur
 Contact beheercommissie: Freek Verheijen

Lievelde - Christus Koning

Koningsplein 1, 7137 MD Lievelde
 T: 0544-37 12 64
 E: lievelde@paulus-ludger.nl
 Contact beheercommissie: Agnes Onstenk

Mariëvelde - O.L. Vrouw van Lourdes

Waalderweg 3, 7263 RX Mariëvelde
 T: 0544-35 12 30
 E: marienvelde@paulus-ludger.nl
 Bank: NL74 RABO 0160 0026 48
 Spreekuur beheercommissie: maandag 10:00 - 11:30 uur
 Contact beheercommissie: Jan Berendsen

Meddo - H. Johannes de Doper

Goorweg 4, 7104 BA Meddo
 T: 0543-56 96 55
 E: meddo@paulus-ludger.nl
 Bank: NL92 RABO 0132 3055 26
 Secretariaat: dinsdag 9:30 - 10:30 uur
 Contact beheercommissie: Jan Lanting

Neede - H. Caecilia

Borculoseweg 43, 7161 GR Neede
 E: neede@paulus-ludger.nl, T: 0545-28 68 35
 Bank: NL31 RABO 0135 6000 65 t.n.v. Paulus-Ludger Neede
 Bank: NL94 RABO 0135 6030 05 voor kerkbijdragen
 Secretariaat: woensdag 9:30 - 11:00 uur
 Contact beheercommissie: Sjaak Ots
 Koster H. Holtkamp 06-2099 4297

Rekken - HH. Martelaren van Gorcum

Rekkenseweg 42, 7157 AE Rekken
 T: 0545-43 13 69
 E: rekken@paulus-ludger.nl
 Bank: NL57 RABO 0113 6017 43
 Contact beheercommissie: Jos Scholte van Mast

Rietmolen - H. Caecilia

Pastoor C.M. van Everdingenstraat 34, 7165 AK Rietmolen
 T: 0545-22 12 07
 Bank: NL91RABO 0143 9920 07 t.n.v. R.K. Parochie HH Paulus en Ludger, Rietmolen
 Secretariaat: via parochiesecretariaat Groenlo, T: 0544-46 46 63

Vragender - St. Antonius van Padua

p/a Ellen Wiegerink, Vragenderweg 59, 7134 NA Vragender.
 Secretariaat: via parochiesecretariaat Groenlo,
 T: 0544-46 46 63
 E: vragender@paulus-ludger.nl
 Bank: NL09 RABO 0336 1153 69; Giro: NL90 INGB 0001 1961 56
 Contact beheercommissie: Angelo Ribbers

Winterswijk - H. Jacobus

Misterstraat 18, 7101 EW Winterswijk
 T: 0543-51 21 58
 E: winterswijk@paulus-ludger.nl
 Bank.: NL24 RABO 0371 2191 08.
 Voor kerkbijdragen: NL72 RABO 0371 2031 12
 Secretariaat: di, do en vr 10:00 - 11:00 uur
 Contact beheercommissie: Henry Reijerink

Zieuwent - H. Werenfridus

Dorpsstraat 43, 7136 LG Zieuwent
 T: 0544-35 13 18
 E: zieuwent@paulus-ludger.nl
 Bank: NL61 RABO 0160 0911 52, Giro: NL19 INGB 0000 8800 50
 Secretariaat: woensdagmorgen na de weekviering.
 Contact beheercommissie: Henry Waalderbos

AALTEN

Correspondenten

Annie ter Hedde
Mia Bijen, E: jomiby@hotmail.com

Mededelingen

Van de Beheercommissie

Wilt u in de komende tijd graag een persoonlijke e-mail ontvangen met actueel nieuws over onze vieringen en activiteiten, stuur dan svp eenmalig een mailbericht met deze vraag aan ons secretariaat.

Te richten aan: aalten@paulus-ludger.nl
Onderwerp: Opgave voor groepsmail Geloofsgemeenschap Sint Helena
Tekst: Wilt u mij opnemen in de groepsmail van de geloofsgemeenschap Sint Helena Af en toe organiseren we extra activiteiten voor onze geloofsgemeenschap. Wilt u van alles op de hoogte blijven, schrijf u dan in voor onze eigen nieuwsbrief.

Beste parochiaan

Voor vragen en wensen, zoals bezoek van óf een gesprek met een pastor uit de parochie of iemand uit de geloofsgemeenschap, ook voor wensen als een gedachteniskruisje, intenties en allerzielenviering óf voor zo maar een gesprek bent u altijd welkom op ons secretariaat aan de Ludgerstraat 64, Aalten.

- Het secretariaat is elke vrijdagmorgen geopend van 9:30 - 10:30 uur.
- Telefonisch is het secretariaat dagelijks bereikbaar onder T: 06-1293 2210.
- Pastorale Noodwacht bij spoedgevallen is bereikbaar onder T: 06-06-190 17 292

Bezoekgroep Caritas

Mocht er een verhuizing van Uw dierbaren (ouders of naaste familieleden) plaats gaan vinden naar een verzorgings- of verpleeghuis wilt u dat dan s.v.p. doorgeven aan het secretariaat tel: 06-12932210 of aan Jozephien de Graaf tel. 0543-475831
Dank U.

Bidden we samen

Hierbij denken wij aan zieke mensen, zij die zich eenzaam voelen of verdriet hebben i.v.m. verlies van hun dierbaren/naasten. Wij wensen hen alle kracht en sterkte toe om een ziekte, verdriet om gemis of aandacht te kunnen doorstaan. Denken we ook aan eenzamen, die een bezoekje op prijs stellen.

R.K. kerkdiensten

De R.K. kerkdiensten in de Oude Helenakerk vindt u in het vieringenrooster elders in dit blad.

Voedselbank

In onderstaande maanden mag u de volgende producten naar de voedselbank brengen
Maand oktober: Zoet broodbeleg
Maand november: Sinterklaasartikelen als iets lekkers voor in de schoen of bij de koffie in deze feestelijke maand.

U kunt de goederen brengen naar de kast in het kerkelijk bureau van de PGA aan de Ludgerstraat 64 óf naar het Stiltecentrum onder de toren van de Oude Helena Kerk; daar staat de voedselbankmand.

Dank U voor uw bijdrage.

Allerzielen viering

Dit jaar vindt de Allerzielen-viering plaats op zondag 3 november. Een afwijkende datum i.v.m. de mogelijkheid of we gebruik kunnen maken van de Oude Helena Kerk.

In deze viering worden alle mensen uit onze geloofsgemeenschap herdacht, die het afgelopen jaar zijn overleden. Tijdens de viering zullen hun namen worden genoemd en is er de mogelijkheid voor de nabestaanden een kaarsje te branden bij het kruisje met hun naam.

Aan het eind mogen alle aanwezigen naar voren komen om een kaarsje te branden bij het kruisje zonder naam en voor dierbaren, die hen reeds voorgingen.

Bedevaart Overdinkel

Op zondag 20 oktober 2024 zal de 112e Gerardus Bedevaart plaats vinden. Het thema voor de komende bedevaart is "Verbondenheid in liefde" Om 11:00 uur vertrekt een sacramentsprocessie vanaf de kerk naar de Calvarieberg in het Gerardus Majella park (achter de kerk), waar de plechtige Eucharistieviering is. De hoofdccelebrant is pastor W.

Rekveld. Aansluitend is de processie door het park. Tijdens de processie worden kinderactiviteiten georganiseerd. Het Sluitingslof is om 15:00 uur in de Gerardus Majella kerk, voorganger is pastor W. Rekveld.

Gerardus Majella, oorspronkelijk Gerardo Maiella, werd in 1726 in Muro Lucano nabij Napels, geboren als zoon van een kleermaker. In 1749 meldde hij zich bij de redemptoristen als lekenbroeder. Hier vervulde hij zonder tegenspraak eenvoudig werk. Hij werd bekend om het geduld waarmee hij beledigingen en pijnigingen onderging en om zijn liefdadigheidswerk.

Gerardus Majella had tijdens zijn leven vele visioenen. Verder staan verscheidene bovennatuurlijke verschijnselen, zoals genezingen, bilocatie (aanwezigheid op meerdere plaatsen tegelijkertijd), helderziendheid, profetieën en broodvermenigvuldigingen op zijn naam. Gerardus overleed op 16 oktober 1755 op 29-jarige leeftijd aan tuberculose in Caposele in Zuid-Italië, 16 oktober is zijn naamdag. Gerardus Majella is de patroonheilige van kleermakers, portiers en zwangere vrouwen. Hij werd in 1893 door paus Leo XIII zalig verklaard en in 1904 heilig verklaard door paus Pius X.

De Gerardus Bedevaart

De Gerardus Bedevaart, in het leven geroepen door Pastoor Van Laak, is het feest van de patroonheilige H. Gerardus Majella, de patroonheilige van onze kerk. De processie wordt gehouden op de sterfdag van Gerardus Majella (16 oktober) of de eerste zondag erna. In 1912 trok de eerste processie ter ere van Gerardus Majella in Overdinkel rond, het begin van een religieuze traditie die het dorp tot de grootste bedevaartplaats van Twente maakte.

De processie trok altijd heel veel bedevaartgangers. In 1937 waren er tussen de 16.000 en 20.000 pelgrims. In de jaren 50 en 60 wel 30.000. De mensen kwamen met de trein die

in Losser en Glane stopte en gingen vanaf daar lopend. Later kwam men met de bus. Maar ook heel veel mensen uit de omgeving kwamen op de fiets. Thans verwelkomen wij vele honderden pelgrims.

Het programma van het Triduüm

Donderdag 17 oktober 2024, 19:00 uur:

Opening van het Triduüm met een Eucharistieviering in de kerk. We sluiten de 1e dag van het Triduüm af met een kop koffie/thee.

Zaterdag 19 oktober 2024, 19:00 uur:

Gebedsviering in de kerk, verzorgd door Dynamique, geheel in het teken van Oktoberfest. Iedereen is van harte welkom. Ook voor een kop koffie/thee na de viering.

Zondag 20 oktober 2024, 11:00 uur:

Plechtige Eucharistieviering, aansluitend de processie door het Gerardus Majella Park.

Zondag 20 oktober 2024, 15:00 uur:

Sluitingslof in de kerk.

Misintenties

Misintenties kunt u opgeven door deze te mailen naar gastdamesgmpo@kpnmail.nl. De kosten voor een misintentie zijn € 5,00, en voor een intentie geldt een vrije gift. U kunt de kosten overmaken naar rekeningnummer NL26 RBRB 0929925955 t.n.v. st. Pelgrimsdorp Overdinkel, onder vermelding van "uw misintentie" of "uw intentie". U bent natuurlijk ook van harte welkom om uw misintenties door te geven tijdens de openingstijden van het parochiecentrum of op zondagmorgen, voor de Gerardus Bedevaart.

Devotionalia en Novene kaarsen

Voor de verkoop van devotionalia zal er zondag 20 oktober traditioneel een verkoopkraam buiten bij de ingang van het Gerardus Majella park staan. Van 10:00 uur tot 15:00 uur bent u van harte welkom voor de Gerardus Kalender, Gerardus kaarsen (groot en klein), beelden, medailles, rozenkransen, etc. Verder is er op zondag 20 oktober van 10:00 uur tot 15:00 uur een "verkooppunt" achter in de kerk. Hier kunt u terecht voor offerkaarsen (€ 0,50), novenekaarsen (€ 5,00) en de Gerardus Kalender met schild (€ 10,50). Wilt u eerder een Gerardus Kalender kopen? U bent van harte welkom in het parochiecentrum naast de kerk (dinsdag- en vrijdagmorgen tussen 10:00 en 11:30 uur), Hoofdstraat 76. Ook geven de gastdames u graag meer informatie op telefoonnummer 053-5381304.

Kaarsen (laten) branden

Kunt u zondag 20 oktober niet aanwezig zijn, maar wilt u graag een kaars (laten) branden? Dit kunt u doen door de kosten van de kaars (voor een offerkaars € 0,50 en voor een novenekaars € 5,00) over te maken naar rekening NL26 RBRB 0929925955 t.n.v. st. Pelgrimsdorp Overdinkel, onder vermelding van "kaars" en uw intentie. Wij zorgen ervoor dat

uw kaars zondagmorgen wordt aangestoken en blijft branden totdat de kaars is opgebrand (ook na de Gerardus Bedevaart!).

Vrienden van de Bedevaart

Bij het verkooppunt, achter in de kerk, geven wij u graag meer informatie over het initiatief "Vrienden van de Bedevaart", waarmee u ons helpt om de Gerardus Majella Bedevaart in stand te houden. Wilt u ons daarnaast helpen met een gift, zodat wij de bedevaart kunnen blijven organiseren, dan kunt u onder vermelding van "Vriend van de bedevaart" uw gift overmaken naar rekening NL26 RBRB 0929925955. Bij voorbaat hartelijk dank. Mocht u verder nog vragen hebben, neemt u dan contact op met het bestuur van de Gerardus Bedevaart Groep, gerardusbedevaart-overdinkel@live.nl.

We hopen dat er veel pelgrims naar Overdinkel komen om samen met ons het feest van onze patroonheilige te vieren. Graag tot ziens!

*Met vriendelijke groeten,
Gerardus Bedevaart Groep
Locatieraad H. Gerardus Majella*

Bijzondere viering

Een nieuwe kerk in Gambia

Op zondag 1 september was er om 9:30 uur een r.-k. viering in de Oude Helenakerk te Aalten. Aandacht was er voor de opening van de nieuwe kerk St.-Stephanus in Gambia. Op initiatief van de geloofsgemeenschap St.-Helena is daar een nieuwe kerk gebouwd in het dorp Bakary Sambouya. Het kerkje daar was een soort geitenstal, bouwvallig met een golfplaten dak, vastgehouden door keien. Toch wel een opmerkelijk initiatief van de r.-k. werkgroep 'De Regenboog voor Gambia Aalten'. Het getuigt ook van het niet bij de pakken neer gaan zitten en treuren om het verlies van een eigen kerkgebouw in Aalten. Het initiatief is door de parochie HH. Paulus en Ludger ondersteund.

Begin augustus reisde een delegatie op eigen kosten af naar Gambia. Op 2 augustus werd de nieuwe kerk daar geopend. Het was een groot feest in een land waarin het geloof groeiende is, ook onder jongeren.

In de viering op 1 september werden ook beelden getoond. De kerk is eigenlijk ook een dorpshuis waar de gemeenschap samenkomt voor allerlei activiteiten. Opmerkelijk is ook dat de stichting 'Mondiaal Aalten' een bijdrage heeft geleverd voor nieuwe banken.

BREDEVOORT

Correspondent

Jos Wessels

In memoriam

Het katholiek kerkkoor van Bredevoort telt ongeveer 12 mensen. Op 1 en 2 augustus verloor het twee leden met een grote staat van dienst.

Op 1 augustus overleed Antoon Jetten in de leeftijd van 67 jaar. Antoon was niet alleen een groot zangtalent, hij zette zich met zijn hele ziel en zaligheid in. Voor het koor, maar ook op talrijke andere plekken voor de kerk en voor Bredevoort. Als er aangepakt moest worden, Antoon was er.

Op 2 augustus stierf Agnes Blekkink-Ebbers, 87 jaar oud. Ook zij was tientallen jaren lid van het koor (oorspronkelijk van het dameskoor). Zij was er iedere zondag. En als er op zondag geen r.k. dienst was dan ging zij naar de protestantse kerkdienst! Wij wensen de families heel veel sterkte met dit grote verlies. Ook wij zullen beiden erg missen!

Allerzielen

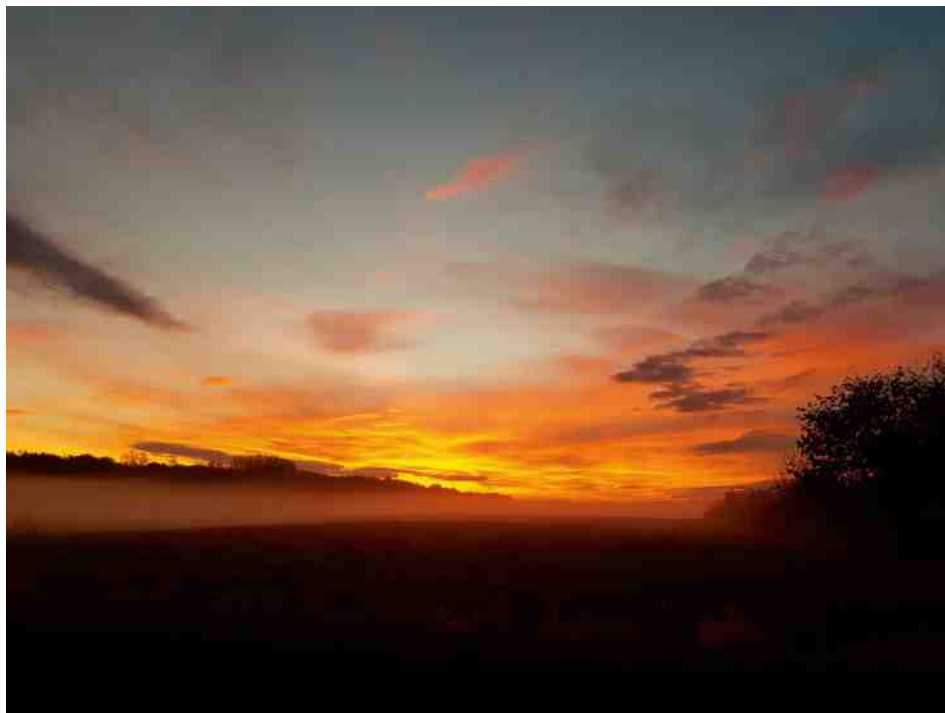
Allerzielenviering zaterdag 2 november 19:00 uur 1 november Allerheiligen, 2 november Allerzielen. Velen van ons zijn hiermee opgegroeid. Dit jaar valt 2 november op een zaterdag. Wij willen die avond om 19:00 uur in de Sint Joriskerk al onze lieve doden herdenken. De families van de gestorvenen in onze Bredevoortse geloofsgemeenschap nodigen wij per

brief uit. Maar iedereen die een geliefde doede mist, is welkom. Men kan misintenties opgeven á 5 euro bij Irma Verwaaijen 06-20582464 of irmaverol59@gmail.com

Ik-mis-je-wandeling

Op zondag 17 november houdt Bredevoort al weer voor de zevende keer een Ik-mis-je-wandeling. Achter dit initiatief doen mee: de

kerken, de school, de belangenvereniging en het laatste jaar ook Bredevoort Schittert. Bij het ter perse gaan van dit blad is nog niet duidelijk of de tocht 's middags wordt gehouden of 's avonds. Let daarom op de aankondiging in de plaatselijke krant Aalten Vooruit (www.aaltenvooruit.nl).

EIBERGEN

Correspondent

Esther Everink

QR op begraafplaats

Vrijdag 30 augustus is een aantal genodigden bijeengekomen voor de officiële in gebruik name van de QR-codes op de graven van de r.-k. Begraafplaats aan de Borculoseweg. Rinus Bolster, de beheerder van de begraafplaats, hield een korte inleiding over het opknappen van de begraafplaats en het gebruik van de QR-codes op een aantal graven. Daarna vertelde Bert Smeenk iets over de achtergrond van een aantal graven waarop de QR-codes aanwezig zijn. Na het verhaal van Bert Smeenk kon iedereen napraten en zelf kijken wat de QR-codes te vertellen hebben door deze te scannen met de eigen telefoon.

Waarom een QR-code?

Een commissie heeft gemeend dat het waardevol zou zijn om graven, voorwerpen en opstellen op de begraafplaats aan de Borculo-

seweg in Eibergen, te voorzien van een zogenaamde QR-code.

De criteria die zijn aangehouden zijn: een persoon heeft zich verdienstelijk gemaakt voor de samenleving, zowel Rooms-Katholiek als in het algemeen óf een bepaald grafmonument heeft een zekere historische waarde. Een grafmonument, eventueel gekoppeld aan een persoon die ook nog eens veel betekend heeft, mag niet verloren gaan, zo heeft men gemeend. In de meer dan twee eeuwen dat deze begraafplaats er nu ligt, liggen er ook grafmonumenten uit die tijden. Om het historisch belang daarvan te bewaren, zijn deze voorzien van een QR-code met een beschrijving van de persoon en of het grafmonument.

Waarvoor?

Eigenlijk voor iedereen die belangstelling heeft voor geschiedenis én voor iedereen die iets meer wil weten over zijn voorou-

ders. Niet alleen voor de dorpsgeschiedenis, want sommige beschrijvingen hebben betrekking op de regio of ver daarbuiten. Een aantal personen, dat beschreven wordt, komt van ver buiten de regio, zelfs uit het buitenland, zoals België en Duitsland. Geschiedkundige waarde? Jazeker, het heeft een geschiedkundige waarde, het is een tastbare herinnering en voor onderzoekers vaak een bewijs dat er iemand begraven ligt.

Zeker zal niet alles van de desbetreffend graf of persoon of opstal beschreven zijn, maar er is getracht een goed beeld weer te geven.

HARREVELD

Correspondent

L. Schenk
harreveld@paulus-ludger.nl

Allerzielenviering

Op 2 november komen wij in de H. Agathakerk samen voor de Allerzielenviering. Een Woord- en Gebedsviering, met de voorgangers Mieke Wessels en William Klein Zegelink en met medewerking van het kerkkoor o.l.v. André Wessels en organiste Angela Pijnappel. We willen al onze dierbare overledenen herdenken die afgelopen jaar in onze geloofsgemeenschap zijn overleden. Na afloop is er gelegenheid om samen het kerkhof te bezoeken en/of elkaar achter in de kerk te ontmoeten en een kop koffie of thee. Het kerkhof en de weg ernaar toe zullen verlicht zijn.

Vrijwilligersmiddag

Op zondagmiddag 20 oktober vanaf 14:30 uur wordt de jaarlijkse vrijwilligersmiddag gehouden bij Heideroosje Harreveld. Deze middag wordt georganiseerd door de beheercommissie. Alle vrijwilligers die zich, op welke manier dan ook, het afgelopen jaar hebben ingezet voor de Geloofsgemeenschap Harreveld, worden uitgenodigd voor een gezellige middag met een hapje en een drankje. Wel graag even aanmelden voor 12 okt. op harreveld@paulus-ludger.nl

Het zou fijn zijn dat alle stoelen weer bezet worden

LICHTENVOORDE

Correspondent

Vincent Stapelbroek

Dankdag voor gewas

Op zondag 6 oktober vieren we traditiegetrouw de 'Dankdag-voor-het-gewas'. Tijdens deze viering zullen we stilstaan bij de mooie opbrengsten van de oogst. We zijn hier dankbaar voor en we zullen tijdens dienst bidden voor de mensen die werkzaam zijn in de land- en tuinbouw.

Ook kunt u zelf uw bijdrage leveren door iets mee te nemen voor de Voedselbank. U kunt daarbij denken aan langer houdbare artikelen, zoals een blik groente, een pakje koffie enz. Alvast bedankt voor uw bijdrage.

En dan is er koffie...

Na de zondagvieringen van 6 oktober, 20 oktober, 10 november en 17 november kunt u, onder het genot van een vers kopje koffie, weer gezellig wat napraten met de andere kerkbezoekers. De ervaring leert dat veel parochianen dit als zeer prettig ervaren. Het is voor veel mensen een waardevol moment van verbinding. U bent van harte welkom.

"Maria" op 13 oktober

In de Mariamaand oktober mogen wij u een themaviering aanbieden in de Bonifatiuskerk te Lichtenvoorde.

We hopen u door lezingen, gedichten en Ma-

rialliedereren de betekenis van Maria voor ons te laten weten.

Hoeveel rust, troost en bemoediging het geeft, als zorgen bij haar worden neergelegd.

Naast gebed, zal er een hulde aan Maria worden gebracht, alsook een kaars geofferd worden.

We zijn blij dat dit keer het koor Caisa met en voor ons diverse Maria-liederen komt zingen. Dit onder leiding van Anita Blokhorst, met Mey Linga die ons op de piano begeleidt. Na afloop zal er in de Ludgerzaal gezellig nagepraat worden met een kopje thee/koffie en Mariabiscuit.

*Truus Kemperman,
Ellen Dekkers
en Marjo Stapelbroek*

Terugblik

Met veel plezier hebben we gezocht naar passende woorden bij het thema "Vakantie". De woorden gingen over verre reizen, maar ook kleine reizen zoals wandelen en fietsen in ons mooie Achterhoek.

Het woord "gastvrijheid" komt ook naar voren in de vakantieperiode. We vroegen ons af of gastvrijheid niet alleen voor het dorpje ver weg is, maar ook bij ons thuis?

We willen in Jezus' Geest groeien in wederzijds begrip, vriendschap en eerbied.

En natuurlijk hebben we het gehad over onze belangrijkste reisgenoot. Hij die niet alleen in de zomer met ons meegaat, maar het hele jaar door. Dat we beseffen wie er altijd naast ons loopt, en naar wie we willen luisteren. We hoeven er alleen maar tijd voor te maken.

Een ander aspect van de vakantietijd kan ook een andere reis zijn. Een reis die niets kost en toch vol intense belevenissen is; de reis naar ons binnenste. In de diepte van ons "ik" wacht op ons een geheimzinnige gids, die wij kunnen aanspreken in het duister van onze levensweg: "Neem, lief licht, de leiding!"

Tussendoor speelde en zong Vincent Stapelbroek nummers als "What a wonderful world", "Amazing Grace" (Waarheen leidt de weg), "Love shine a Light" en "Sierra". Het laatste lied, zo lichtte Vincent toe, is een heel gelovig/spiritueel lied. De mensen van het Sierra-Madre-gebergte bezingen de bergen en de zonsopgang en zonsondergang. Ze drukken hiermee hun dankbaarheid uit voor de prachtige natuur en voor het feit dat ze daar samen mogen leven.

Alle nummers werden enthousiast meegezongen met de mensen in de kerk. Na afloop werd fijn nagepraat in de Ludgerzaal onder het genot van een kopje koffie/thee en een krentenbolletje.

We kijken dankbaar terug op deze verbindende ochtend.

Werkgroep Themavieringen

MARIËNVELDE

Correspondent

Anita Spekschoor

Afscheid van Agnes

Ook langs deze weg willen we Agnes Wieggers danken voor het jarenlange kosterschap. Zij doet dit na het overlijden van haar voorgangster, Dora Hulshof.

Zij is door haar "opgeleid". Agnes heeft de sleutelhanger met het roze varkentje van Dora overhandigd gekregen.

Een koster is het visitekaartje van de kerk, een soort conciërge.

Zij opent de kerk. In de winter doet ze als eerste de verwarming aan.

De lampen aan, de kaarsen aan, de boekjes klaarleggen, klokken luiden, geluidinstallatie aan, etc. etc..

Bij uitvaarten worden de kooltjes voor de wierook gloeiend gemaakt.

Na afloop wordt alles weer opgeruimd.

"Agnes jij hebt in de kerk en vooral op het priesterkoor, heel wat kilometers afgelegd. Jij hebt het altijd perfect gedaan.

Wij hopen dat je nog vaak hier mag komen en kijkt of Wilma of Truus het wel goed doen, en je mag altijd tips en aanwijzingen geven. Een leek ziet het soms niet maar als "ervaringsdeskundige" kijk jij met een kritische blik. Voor dit alles willen wij jou heel hartelijk danken". Aldus de voorzitter van de locatieraad, Jan Berendsen.

Applaus voor Agnes.

VRAGENDER

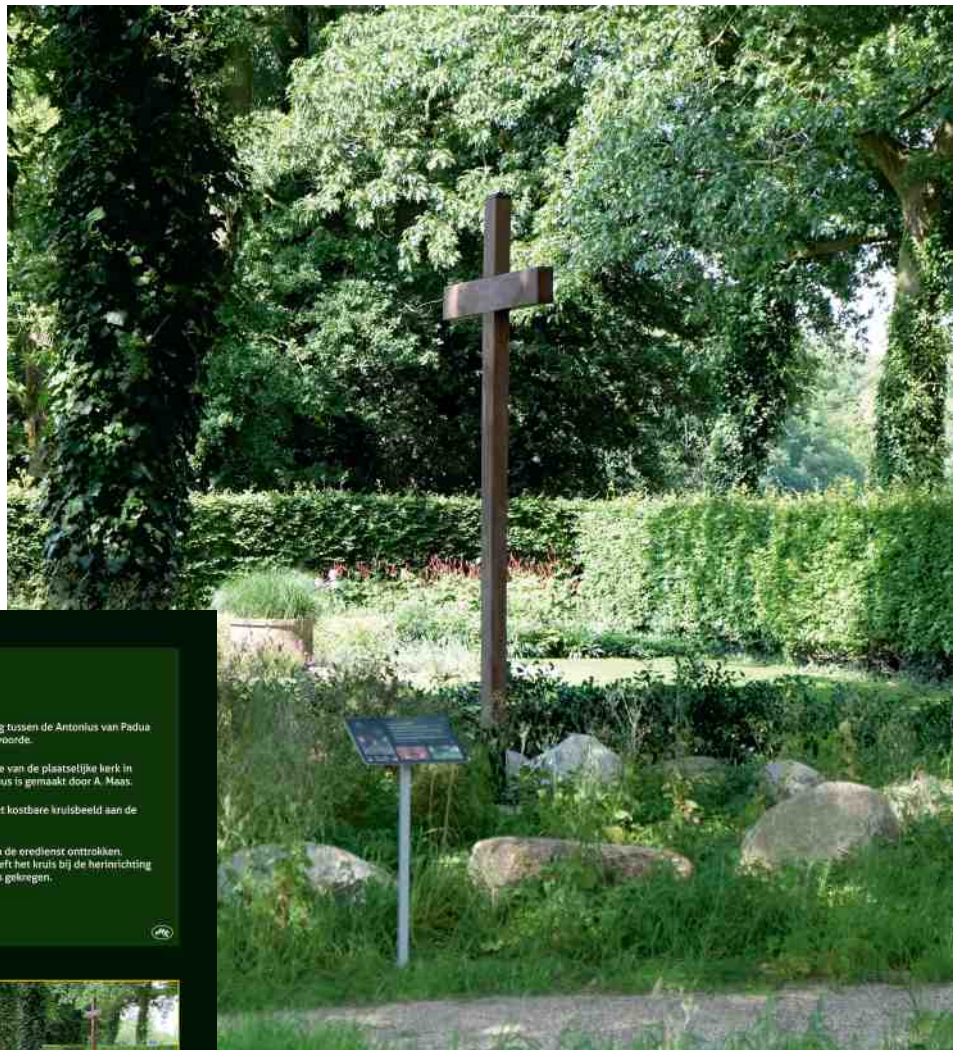
Correspondent

Hemmy Severt

Informatiebord

Op 27 juli is een informatiebordje geplaatst bij het landkruis nabij de ruïne van de St. Jacobskapel in Vragender. Na de sluiting van de Antonius van Paduakerk in 2021 heeft het altaarkruis uit deze kerk in mei een plek gekregen bij de ruïne.

In de voormalige kerk zijn een 9-tal appartementen gebouwd. Eén van de nieuwe bewoners van het voormalige kerkgebouw is Peter Uges een oud-gemeenteraadslid in Lichtenvoorde. Hij vertelt: "Ik vind het een eer om de gasten bij het landkruis nabij de ruïne te mogen informeren over de herkomst van het kruis. Het leek mij een mooi gebaar om dit informatiebordje te schenken aan de geloofsgemeenschap Vragender".

Van altaarkruis naar landkruis

Het landkruis is hier geplaatst in prettige samenwerking tussen de Antonius van Padua parochie uit Vragender en de Johanneskerk uit Lichtenvoorde.

Oorspronkelijk bevond zich het kruis, sinds de renovatie van de plaatselijke kerk in 1952, boven het altaar. Het houten altaarkruis met corpus is gemaakt door A. Maas.

H. Gurnewick, A.J. Severt en J.W. Gurnewick hebben het kostbare kruisbeeld aan de kerk geschonken. (Bron: Vragender kerkpöid, blz. 227)

In 2021 is de Antonius van Padua kerk in Vragender aan de eredienst onttrokken. In nauw overleg met meerdere betrokken instanties heeft het kruis bij de herinrichting van de ruïne van de St. Jacobskapel in 2024 deze plaats gekregen.

Zo werd een altaarkruis een landkruis.

WINTERSWIJK

Correspondent

Wilhelmien Wolters

Brief aan God

Ik heb deze brief namens mij zelf geschreven maar zou voor een ieder van u van toepassing kunnen zijn.

Luister God.

Ik zou graag een heel nieuw mens worden. Ik wil graag een nieuw hoofd, mijn hoofd is vol van het denken. Mijn hoofd laten hangen heeft geen zin.

Schenk mij een paar nieuwe ogen, zodat ik alle belangrijke dingen niet uit het oog verlies en een ieder het licht in de ogen gun.

Misschien hebt ook een nieuwe neus voor mij? Soms is het interessant je neus ergens in te steken maar dat wordt je niet altijd in dank afgenomen. Dan loop ik met de neus in de wind.

Een andere tong zou mij ook van pas komen, want af en toe draag ik het hart op de tong en ik zou me zo graag met een ieder spreken. Zelfs een paar nieuwe oren zou ik ook willen hebben, zodat ik met open oren kan luiste-

ren naar die ander, zonder direct een mening te hebben.

En dan mijn benen, ik probeer mijn beste beentje voor te zetten, maar dat lukt lang niet altijd. Maar ik heb wel gemerkt dat steen en been klagen niet werkt.

Mijn voeten zijn ook beslist aan vervanging toe, maar dat heeft vast veel voeten in de aarde en toch zou het mij helpen.

Mijn handen zijn ook aan vervanging toe, want ik zou iemand graag de hand reiken om samen weer uit de mouwen te steken.

En misschien nieuwe vingers, God U weet dat we ons allemaal wel eens in de vinger snijden, maar dat geeft ons nog niet het recht iemand op de vingers te tikken.

Soms moet je een brede rug, hebben, want ik sta soms welk eens met de rug tegen de muur en weet niet hoe het verder moet en wie achterom kijkt draait zijn rug naar de toekomst.

En ook mijn mond want soms spreek ik mijn mond voorbij en ook dat is niet goed en kan mensen soms in een vervelende positie brengen, maar ook mij zelf.

Tenslotte heb ik nog iets op het hart, zit dat

nog op de goede plaats?

Dan klinkt er opeens een stem uit de hemel die zegt : Zwijs mijn kind dit komt recht uit Mijn Hart. Niet alles van dit zal ik je geven. Blijf zoals je bent met al je fouten en gebreken, zo ben je mooi en goed. Je bent gewoon een goed mens en ga zo verder met je leven.

Voedselbank

Voor de maand oktober vragen we leverpastei, smeerkaas, vis of knakworst in blik of glas. Voor de maand november vragen we groenten of fruit in blik. Voor de maand december vragen wij extra dingen zodat het voor de cliënten van de voedselbank ook gezellige dagen mogen worden. Dank voor uw gaven.

20 oktober

Op zondag 20 oktober is er een extra viering om 9:30 in onze kerk. Voorganger is pastoor de Jong en de zang wordt verzorgd door het herenkor, iedereen is in deze viering van harte welkom. Nadere gegevens volgen nog in het Achterhoek Nieuws tegen die tijd.

ZIEUWENT

Correspondenten

Anneke Kouijzer en Jos Lageschaar
ludgerzieuwent@gmail.com

Het feest gaat door!

In oktober 2024 bestaat onze St. Werenfriduskerk 125 jaar!

Het feestje voor het hele dorp, ook als je niks met het geloof hebt, begon op zondag 25 augustus met een prachtige viering verzorgd door eigen voorgangers en het dames- en herenkor.

Niet in onze St. Werenfriduskerk, maar in de Groene Kathedraal van de Achterhoek.

Het zonnetje scheen en de populieren in de

Groene Kathedraal zorgden voor een serene stilte...

Een unieke plek om met z'n allen te vieren, dat er nog wel meer is tussen hemel en aarde!

Na de koffie op het kerkplein konden de liefhebbers beginnen aan de 25 km. lange fietstocht: 'Langs kerken, kruisen en kapelletjes'. In de middag was er voor alle mensen uit het dorp van alles te doen. De kinderen genoten van de zandbak, het springkussen en konden zich laten schminken. Er stonden oud-Hollandse spelen en dit samenzijn van jong en oud werd opgevrolijkt met gezellige muziek van de band Catweazle.

De grote deuren van 'de Kathedraal van de Achterhoek' stonden wagenwijd open en menigeen heeft binnen een kijkje genomen en een kaarsje opgestoken. Het was mooi om te zien dat de jongeren de kerk binnen gingen, en met elkaar in gesprek gingen over het doppen en de eerste heilige communie en heilig

vormsel: "Ben jij ook gedoopt en welke doopnamen heb jij dan?", "Hoe ging dat bij jou?", "Kom jij nog wel eens in de kerk" enz. Kortom: een zeer geslaagde aanvang van de festiviteiten.

Het feest gaat door op zaterdag 26 oktober met een 'Korenavond'.

De muziek wordt die avond verzorgd door het dames- en herenkoor van de Werenfriduskerk, 'De Medeklinkers' uit Zieuwent, 'Gematik', 'Caisa', 'Friends' en 'Schutterrij Sint Sebastiaan'.

U kunt genieten van diverse liederen en muziekstijlen: van Gregoriaans tot modern, van het mooie Eggert-orgel tot de muziek van de Schutterrij.

Tijdens deze avond wordt een speciale kunstexpositie geopend. U kunt dan werken zien, die iets uitbeelden van de kerk: dat kan een detail zijn, bijvoorbeeld een glas-in-loodraam of een deurklink, of van de kerk als geheel. Lokaal zijn er creatievelingen gevraagd om een werk te maken voor deze jubileumexpositie. In de pauze kunt u genieten van een kop

koffie of thee.

Deze avond is van 19:30 uur tot ongeveer 22:00 uur en vrij toegankelijk.

Als u wilt, kunt u wel een vrijwillige bijdrage geven voor het onderhoud en de instandhouding van onze prachtige kerk.

Zondag 27 oktober vieren we verder.

We beginnen die dag met een Eucharistieviering en wel op zondagmorgen om 10:30 uur in onze eigen, jarige St. Werenfriduskerk. Pastoor H. de Jong gaat in deze viering voor en het dames- en herenkoor zingt de 'Missa Sacris Solemnis' van Elbert Franssen.

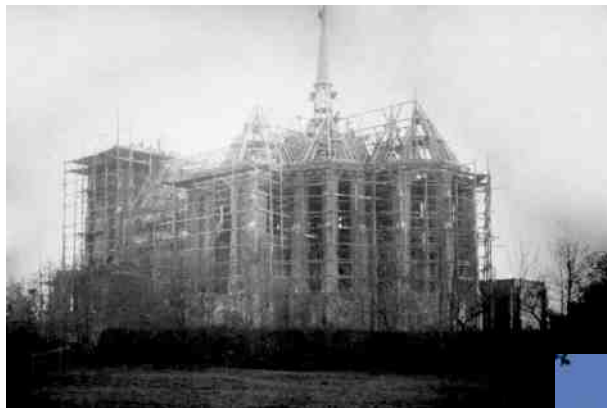
Na de viering wordt er een brunch verzorgd.

N.B. Vervolg informatie leest u in t.z.t. in de 'Kerkklok', de digitale nieuwsbrief De Verbinding en op onze websitepagina <https://paulus-ludger.nl/index.php/zieuwent> of scan de QR-code voor de websitepagina.

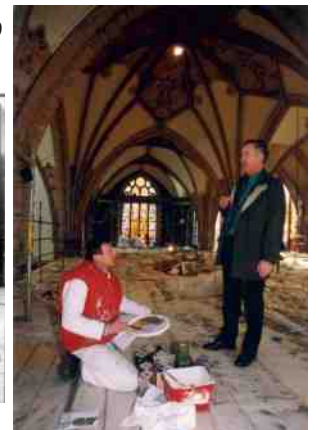
Werkgroep 125 jaar St. Werenfriduskerk

Foto's uit de oude doos

Restauratie kerk in 1999/2000

Bezetter haalt kerkklokken uit kerk in 1943

Restauratie orgel in 2014

Bouw van de kerk

Restauratie muurschilderingen in 2016/2017

Een weg naar Jezus

“Van heden af prijst elk geslacht mij zalig omdat Hij aan mij zijn wonderwerken deed, Hij die machtig is, en heilig is zijn naam” (Lucas 1, 48)

Veel blijft verborgen

Anders dan wij misschien denken, zijn er niet heel veel Bijbelse gegevens over Maria. De evangelist Lucas vertelt hoe de engel Gabriel haar bezoekt en de geboorte van Jezus aankondigt. Ze is op dat moment verloofd met Jozef. Het evangelie van Matteüs beschrijft hoe Jozef en Maria naar Egypte vluchten vanwege de dreiging van koning Herodes om de kleine Jezus te doden. Na de dood van Herodes vestigen zij zich in Nazareth, waar Jezus opgroeit. Johannes vertelt dat Maria en de leerling van wie Jezus hield, bij de kruisiging aanwezig zijn. Jezus wijst Maria aan als de moeder van de leerling en de leerling als de zoon van Maria. Deze leerling wordt vereenzelvigd met Johannes. Hiernaast zijn er natuurlijk nog enkele andere momenten waarop Maria naar voren komt. Denk aan de bruiloft van Kana. Maar alles opgeteld is het niet heel erg veel.

Oude overleveringen, die ook te vinden zijn in het zogenoemde apocriefe proto-evangelie van Jakobus, noemen Joachim en Anna als de ouders van Maria. Een andere oude traditie vertelt over de tijd vóór haar opname in de hemel, die in Efeze wordt gesitueerd.

Sterk door eenvoudig

Niet veel weten we dus over het leven van Maria, terwijl ze toch een enorm belangrijke plaats bekleedt in het heilsplan van God met de wereld en in het geloof van miljoenen christenen. Indrukwekkend is, dat veel aspecten uit het leven van Jezus en Maria, in herinnering worden gebracht bij het overwegen van de geheimen van de rozenkrans. Met dit eenvoudige en daardoor krachtige, Bijbelse gebed wordt Maria door veel gelovigen aange-roepen en ingeroepen. We bidden om haar voorspraak. Er zijn talloze kapellen, kerken en heiligdommen aan haar gewijd. Plekken waar zij is verschenen, zijn uitgegroeid tot belangrijke bedevaartplaatsen. Maar Maria wijst nooit op zichzelf. Zij wijst en verwijst naar haar Zoon. Hij die de gever van het leven is, Hem mocht Maria dragen en zo werkt zij mee om het leven aan de wereld te geven. Zij tilt haar kind op en houdt Hem aan de wereld voor. Maria is krachtig door haar eenvoud en dienstbaarheid. Maria is een profetische vrouw en betrokken bij de kleinen en kwetsbaren in de wereld. De lofzang van Maria, die een vaste plaats heeft in het kerkelijke avondgebed, verwoordt dit zó mooi.

Maria, de weg naar Jezus

In onze parochie wordt in verschillende gemeenschappen het rozenkransgebed ge-

den of is er anderszins aandacht voor Maria. Wie tot Maria gaat, komt uit bij haar Zoon Jezus. De verering van Maria heeft tot gevolg dat haar Zoon wordt gekend, bemind, verheerlijkt en zijn geboden worden onderhouden. Net als in mei, wordt het Marialof gehouden op de eerste en laatste zondag van oktober, om 17:00 uur. Op 6 oktober is de viering in de H. Calixtusbasiliek in Groenlo en op 27 oktober in de H. Bonifatiuskerk in Lichten-voorde.

Pastoor H.A.M. de Jong

Alpha-cursus 2025

Vanwege de zeer positieve ervaringen van de Alpha-cursus van begin 2024 wordt deze cursus begin 2025 wederom aangeboden voor de hele parochie HH. Paulus-Ludger.

De cursus is bedoeld om elkaar in alle vrijblijvendheid te leren kennen, samen te praten en meer te ontdekken over de zin van het leven, het Christelijke geloof en om je kennis van het geloof op te frissen of te verdiepen. De cursus duurt 10 avonden en de bijeenkomsten duren circa 2 uur waarin we beginnen met het gezamenlijk nuttigen van een maaltijd, er wordt een film met thema bekeken en naderhand gaan we daarover met elkaar in gesprek. Vooral de gesprekken zijn als zeer positief ervaren. Daarnaast staat er een zaterdag op het programma, Dan worden twee thema's behandeld.

Heb je interesse? Houd dan alvast de volgende donderdagavonden vrij:

- 9 januari 2025: 18:00 uur: informatie- en kennismakingsavond, daarna kun je ook opgeven.

Cursusavonden in 2025 worden gehouden in het parochiecentrum van de H. Jacobuskerk te Winterswijk van 18:00 – ca. 20:00 uur en zijn op:

- 16, 23, 30 januari,
- 6, 13, 20 en 27 februari,
- 13, 20 en 27 maart.
- De zaterdag is op 8 maart.

Voor de deelnemers zijn er geen kosten verbonden aan de Alpha-cursus.

In de volgende Verbinding zullen we de uitnodiging herhalen en er nog wat meer over vertellen. Wil je nu al wat meer weten? Kijk dan op <https://alpha-cursus.nl/over-alpha/>, scan de QR-code of neem contact op met dhr. René Sanders, 06-25514222.

De Werkgroep Alpha

Oud en Nieuw

Welkom

Opening

Schitterend wonen

Betting Wonen

B R E D E V O O R T

www.bettingbredevoort.nl

Betting Wonen BV
Prins Mauritsstraat 13-15
7126 AC Bredevoort
Telefoon: (0543) 45 15 67
info@bettingbredevoort.nl

Openingstijden:
maandag: Gesloten
dinsdag-donderdag: 9.30 - 17.30 uur
vrijdag: 9.30 - 21.00 uur
zaterdag: 9.30 - 17.00 uur

Middag met liederen en gedichten van Huub Oosterhuis

Op zondagmiddag 29 september organiseren de commissie Inspiratie & Ontmoeting van de PKN-gemeenten Eibergen – Rekken en de commissie Ontmoeting & Inspiratie van de Parochie HH. Paulus en Ludger in de Oude Mattheüs in Eibergen een middag die in het teken staat van de vorig jaar overleden theoloog/dichter Huub Oosterhuis. Er zullen liederen worden gezongen door een gelegenheidskoor, maar er is ook volop ruimte voor samenzang. Wie mee wil zingen in het gelegenheidskoor, wordt op maandag 23 september van 19:00 tot 20:00 uur in de Oude Mattheüs te Eibergen verwacht.

Verder worden er gedichten gelezen en er wordt een presentatie getoond.

De middag begint om 15:00 uur, de kerk is om 14:30 uur open.

De toegang is gratis, wel wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd voor de bestrijding van de onkosten.

Wij hopen dat we met elkaar gaan genieten van de prachtige teksten van deze begaafde Huub Oosterhuis.

Overweldigend. Leven met wat je niet in de hand hebt

Onder deze titel zal Frits de Lange zondag 6 oktober een muzikale lezing verzorgen. Het is tevens de titel van een van zijn hand verschenen boek.

De commissie Inspiratie & Ontmoeting van de PKN-gemeenten Eibergen – Rekken en de commissie Ontmoeting & Inspiratie van de Parochie HH. Paulus en Ludger nodigen u van harte uit om zondag 6 oktober 2024 naar de Oude Mattheüs in Eibergen te komen.

De lezing begint om 15.00 uur. De lezing zal afgewisseld worden met indringende liedjes van Maarten van Roozendaal, De Dijk, Nick Cave en Leonard Cohen; liedjes over kwetsbaarheid, pijn en verlangen, maar

ook over geloof, schoonheid en intens geluk, gezongen door Eessa Frieman, op gitaar begeleid door Frits de Lange.

Frits de Lange vertelt over zijn boek:

“De oorlog in Oekraïne, de coronapandemie, de klimaatcrisis, het conflict in het Midden-Oosten – het besef dat de wereld niet maakbaar is dringt zich steeds meer aan ons op. We hebben het leven niet in de hand. Dat maakt ons onzeker, bezorgd en bang. Hoe kun je nu nog voluit ja blijven zeggen tegen het leven? Ooit moesten we alles nemen zoals het kwam. De Voorzienigheid of het lot bedeede ons iets toe.

De laatste twee eeuwen benadrukten we onze eigen autonomie en dachten we dat wijzelf de wereld wel konden managen. Nu leven we met een permanent crisisgevoel waarbij we de regie hebben verloren. We hebben het leven niet in de hand. Het gevaar is dat we ons boos opsluiten in ons eigen gelijk, ons terugtrekken in onze eigen bubbel. Dat lost niets op. Beter is het om in verbinding te blijven met de wereld om ons heen, met de mensen en met de planeet waarop we wonen. De lezing is een pleidooi voor hernieuwde afstemming, voor resonantie met het leven dat we niet in de hand hebben. Hij is een combinatie van zorgvuldig gekozen liedjes over het thema en een prikkelende, inspirerende tekst waarmee ik probeer de inhoud van het boek dichter bij de ervaring van mensen te brengen.”

Frits de Lange is hoogleraar ethiek en doceert aan de Filosofische Academie op Kreta.

Voor meer informatie zie <https://www.fritsdelange.nl/>

FRITS DE LANGE
OVERWELDIGEND
LEVEN MET WAT JE NIET IN DE HAND HEBT

GUV Crematorium Aalten

Landelijk en sfeervol maar hyper modern

Tijd en aandacht voor de nabestaanden

- Sfeervol ingerichte ruimtes met natuurlijke uitstraling
- Uniek Draaiboek waarmee nabestaanden de uitvaart kunnen regisseren.
- Livestream en opname apparatuur van professionele kwaliteit.
- Alle tijd en oprechte aandacht voor u
- Alle faciliteiten beschikbaar voor één familie
- 24/7 bereikbaar voor uitvaartverzorgers door online-boeken

*Bel ook daarom
altijd eerst GUV!*

Tel. 0800 - 0809 (24/7 gratis) - www.guv.nl

Ook voor uitvaartverzekering én uitvaartverzorging

Spiritualiteit van het dagelijks leven

Onder deze titel organiseert de commissie Ontmoeting & Inspiratie van de parochie HH. Paulus en Ludger een avond, waarin we samen zoeken naar wat ons ten diepste beweegt.

Voor deze avond geldt een maximaal aantal deelnemers van 10 personen per groep, er kunnen 2 groepen gevormd worden. U moet zich dus van tevoren aanmelden.

De avond vindt plaats op woensdag 20 november in de Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopnemingkerk te Beltrum, om 19:30 uur. Vanaf 19:15 uur heten we u graag welkom met een kop koffie/thee. U kunt zich tot uiterlijk 15 november bij Peter Müller (0544 463045 - pjamueller@gmail.com) aanmelden.

Spiritualiteit is, volgens een uitspraak van de vorig jaar overleden karmeliet Kees Waaijman, 'dat wat ons ten diepste beweegt.'

In ons dagelijks leven is meer te ontdekken dan we aan de oppervlakte zien. Ons handelen en spreken vertelt ons wie we zijn, wat zich binnenin ons beweegt. Niet altijd is dat zo herkenbaar; niet voor de ander, maar ook niet voor onszelf.

Deze avond gaan we dit verkennen aan de hand van een woord uit het dagelijks leven. We bezinnen ons er persoonlijk op en daarna wisselen we dit uit. Daarbij is het steeds weer verrassend hoe we elkaar op weg helpen ons leven te 'verstaan'. Zo samenkomen is bevrijdend en geeft inzicht in dat wat richting geeft aan je leven en je eigen spiritualiteit.

De avond wordt geleid door Franciska Soepboer en Frida Koopman. Beide zijn verbonden aan het Centrum voor Spiritualiteit van de Stichting Karmel Twente. Frida als zuster Karmeliet en Franciska als vrijwilliger. Franciska heeft de opleiding "maatschappelijke spiritualiteit" gevolgd aan het Titus Brandsma Instituut in Nijmegen.

De Stichting Karmel Twente is opgericht 13 oktober 2020 en komt voort uit de verschillende geledingen van de Karmelfamilie. Omdat wij de waarde van de Karmelspiritualiteit ervaren in ons dagelijks leven, willen wij deze op eigentijdse wijze vorm blijven geven. Zij kenmerkt zich door een samen zoeken naar de diepere lagen van ons leven en samenleven, naar sporen van Gods aanwezigheid. moderne kunst & spiritualiteit

Open voor gevleugelde woorden

Engelen in Bijbel en Kunst

Engelen spreken tot de verbeelding. Hun gevleugelde gestalte wordt zelden waargenomen, toch worden ze ervaren als boodschapper of beschermer. Dat engelen zich vrij bewegen tussen hemel en aarde is fascinerend. Engelen overbruggen de afstand tussen goddelijk en menselijk, hemels en aards. Ze spelen een rol in onze verlangens en angsten. Engelen laten iets oplichten van wat verborgen is, het mysterie, het onzegbare....

In de Bijbel spelen engelen vooral een rol als bode, boodschapper. Soms zijn engelen beschermend, zuiverend of oordelend aanwezig. We beginnen met enkele verhalen uit het eerste Testament waarin engelen een rol spelen, maar het leeuwendeel lezen we teksten uit het evangelie van Lucas, rond geboorte van Jezus, zijn verblijf in de woestijn en de verhalen van dood en opstanding.

Elke bijeenkomst beginnen we met het kijken naar en bespreken van een kunstwerk, dat associatief is gekozen bij de tekst die we vervolgens lezen en bespreken. De bijeenkomst eindigt met kijken naar engelen in de kunst, die in de loop van de eeuwen gemaakt is bij het bijbelverhaal. Deze kunst is eerder illustratie dan vrije verbeelding...

Engel op grafzerk, 1150, Pieterskerk, Utrecht

De cursus omvat zes bijeenkomsten onder leiding van pastoraal werker Carla Roetgerink. Na de cursus volgt op 8 april 's avonds een open avond: 'Engelen in de kunst'. De voordracht van Ben Piepers sluit aan op deze cursus, maar kan ook los daarvan bezocht worden.

De serie bestaat uit zes bijeenkomsten op woensdagochtend (9:00 uur - 12:00 uur): 23 oktober - 20 november - 18 december - 22 januari - 12 februari - 19 maart; in het Achterhuis, Borculoosweg 43, in Neede; de kosten voor deze 6 bijeenkomsten bedragen € 40; op-gave uiterlijk 13 oktober bij Peter Müller (0544 463045 - pjamueller@gmail.com).

Parochie jaarkalender 2024-2025

Jubeljaar 'Pelgrims van hoop'

NIET MIJN VADER,
MAAR ONZE VADER
NODIGT ONS UIT OM
SAMEN TE KOMEN

10 Ankerzondagen: Eerste zondagen van de maand is er communievoorbereiding, kinderwoorddienst en na de viering gelegenheid tot ontmoeting, verdieping en inspiratie.

September

1 september - 09.30 uur basiliek Groenlo DOOP twee volwassenen
29 september - 09.30 uur basiliek Groenlo viering HEILIG VORMSEL

Oktober

6 oktober - Koor Internos zingt en na de viering Inspiratie deel 1 over 'Onze Vader'

November

3 november - Na de viering is de Belevingsmiddag: kom en zie!

December

1 december - Eerste Advent en na de viering Inspiratie deel 2 over 'Onze Vader'
24 december - 17.00 uur Kerstgezinsviering m.m.v. jeugdorkest

Januari 2025

5 januari - Feest Driekoningen en na de viering Inspiratie deel 3 over 'Onze Vader'

Februari

2 februari - Maria Lichtmis en Blasiuszegen

8 februari - Conferentie Missionaire parochie

Maart

2 maart - Ankerzondag Carnaval
5 maart - 16:00 uur Basiliek Groenlo Aswoensdag kinderviering

April

06 april - Ankerzondag met voorbereiding Eerste Communie
13 april - Palmпасen viering (Paasstok maken op 12 april in Groenlo)
16 april - 19:00 uur Chrisma Mis in Apeldoorn met oliewijding
17 april - Witte donderdag met voetwassing en processie met kinderen
18 april - 15:00 uur viering van Goede vrijdag speciaal voor kinderen
27 april tot 4 mei - Bedevaart naar Rome

Mei

4 mei Ankerzondag
18 mei - 09:30 uur basiliek Groenlo viering van de Eerste Heilige Communie

Juni

1 juni - Gezins- en doopdankviering zonder kinderwoorddienst met een gezellige nazit en verrassing

September

28 september - 10:00 uur Zieuwent Parochiedag 'Together Day'

Huil niet meer om mij.

Huil niet meer om mij.
Er is zoveel nog wat ons bindt.
Ik vlieg op lichte vleugels.
Ik zweef op de kracht van de wind.

Wees niet meer verdrietig.
Ik blijf in liefde bij jou.
Weet dat ik altijd weer,
in herinnering van je hou

Je denkt er is een leegte.
Je denkt er is verdriet.
Je denkt dat ik jou,
voor altijd achter liet.

Je voelt de kou en eenzaamheid.
Je voelt de duisternis.
Je voelt de beklemming,
van kou en groot gemis.

Maar ik ben nog altijd bij jou.
Kom pak het leven weer op.
Dan zul je merken dat ik mij,
in elk moment verstop.
In de kriebel van een lach,
in het zoemen van de bij,
ik ben nog altijd bij jou.
Kom huil niet meer om mij.